

DARBININKAS

LV NO. 20

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVAS - MARCH 17, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTU

Rytų-Vakarų saugumas: atviras žodis didvalstybėms

V. Vokietijos krašto apsaugos ministeris Helmut Schmidt ragino Maskvą ir Washingtoną veiksmis įrodyti, kad jos rimtai žiūri į mažesnių už save valstybių daug kartų kartotus pasiūlymus dėl atominio ir kitokio nusiginklavimo.

Kol toks nusiginklavimas nebus įvykdytas, vienašališkas Amerikos kariuomenės ištraukimas iš Europos būtų nepaprastai pavojingas, — pareiškė H. Schmidt. — Su dideliu susirūpinimu sutinku žinias iš Amerikos apie ten plačiai tuo reikalu varomą propagandą. Bet kiekvieną kartą pasiraginū tikėti, kad Amerika savo pažadų nesulaužys.

Klaidinga pažiūra

Anot Schmidt, jei vietoj Amerikos karių pajėgų atsirastų tiek pat ar net žymiai daugiau belgų, olandų, vokiečių, prancūzų ir britų karių, tai ir šita priemonė neatstatytų dabar Europoj esančios labai jautrios jėgų pusiausvyros (tarp Varšuvos ir Atlanto pakto valstybių). Amerikos karių buvimas Europoj turi nepalyginamai didesnę atbaidomąją jėgą, negu visos Europos armijos kartu sudėtos. Todėl, žiūrint į tą reikalą iš šito taško, tie Amerikoj girdimi balsai šaukia pro šalį — atrodo, kad nesuvokiama Amerikos buvimą Europoj patį pagrindinę

Ūkinės krizės niekas nemato

Washingtonas. — Vyriausybinių institucijų tyrinėjamie apie investavimus ir pramonės įmonių statybą ir inventorijų rodo, kad šiais metais žymesnio pramonės veiklos sumažėjimo negali būti, todėl nesą pagrindo kalbėti apie ūkinę krizę. Rasta, kad planuojami investavimai siekia 83.6 milijonų dol., kas yra 10.6 procentų daugiau kaip 1969 m.

Nors investavimų planai ne visada įvykdomi visu 100 procentų, tačiau didesnių klaidų šioje srityje retai tepasitaiko. Tik šį kartą reikia prisiminti, kad skaičiavimai daryti infliacinėmis kainomis, bet šitą kiek išpūstą poziciją išlygina kiti duomenys, nieko bendro su infliacija neturi.

Sitų tyrinėjimų duomenys sutampa su prezidento ūkinių patarėjų duomenimis, naudotais rengiant pranešimą kongresui apie krašto ūkinę padėtį. Todėl nesą pagrindo bijoti, kad abu du dokumentai būtų su klaidomis.

Coretta King, nužudytą dr. Martin L. King našlę, lankėsi V. Vokietijoje jos knygos ten išleidimo proga. Ji čia matoma apsilankiusi pas V. Vokietijos prezidentą Heinemanną. Ji renka pinigų paraištyti kultūriniam centrui savo žuvusio vyro veiklai įamžinti. Jos parašyta knyga vadinasi: My Life with Martin Luther King. Vokietijoje išleista išversta į vokiečių kalbą.

Atvira kritika dviejų didvalstybių galimos Europos politikos

problema. Ir tai, anot Schmidt, labai kenkia Vakarų pozicijai spaudžiant Maskvą eiti prie abipusio karių pajėgų sumažinimo Europoje. Amerikiečiai, spaudžią vyriausybę ištraukti iš Europos Amerikos karines pajėgas, tyčia ar netyčia užmiršta faktą, kad Amerikos buvimas Europoje negali būti vertinamas vien tik karių skaičiumi, bet jos pasaulyje turimu politiniu svoriu.

Politisinis, ne karinis

— Amerikos karių skaičius Europoje visų pirma yra ne karinis, bet politinis veiksnys. Atsimintina, kad apie 30 Sovietų šarvuotų ir mechanizuotų divi-

zijų stovi svetimoje žemėje Centro Europos rytinėje dalyje. Gi Centro Europos vakarinėje dalyje kita didvalstybė turi tik penkias divizijas. Bet šiame reikale atsimintina ne tai, kiek katara pusė turi tankų, lėktuvų ir kareivių, bet kiek reali yra jėgų pusiausvyra tarp tų dviejų pasaulio milžinų Europos kontinente, atsimenant, kad šiame istoriniame momente tos dvi didvalstybės stovi viena prieš kitą visame pasaulyje, ne tik vienoj Europoj, — kalbėjo H. Schmidt.

Tai jėgų pusiausvyrai pavaizduoti jis paėmė Viduržemio regioną.

— Klasiškas pavyzdys yra Viduržemio regionas. Išivaizduokim, kad taupom sumetimais Amerikos kongresas nutartų ištraukti iš Viduržemio jūros Seš-tąją laivyno grupę, motyvuodamas, kad, reikalui esant, ji galės

sugrįžti atgal per dvi savaites. Nereikia daug galvoti, kad su prastum, kokios politinės pasekmės pasirodys Libane, Egipte, Alžyre, Turkijoje, Graikijoje, Italijoje ir Prancūzijoje.

Amerikos laivyno buvimas Viduržemio jūroje turi didžiausios psichologškai politinės reikšmės. Tai žino kiekviena NATO valstybė ir aplink Viduržemio jūrą esančios kitos valstybės.

Tą pačią prasmę ir reikšmę turi Amerikos karių buvimas Europos kontinente.

Vienpusis pasitraukimas — bėda Amerikai ir Europai

Vienpusis Amerikos pasitraukimas be kartu įvykdyto tokio pat Sovietų karių pajėgų sumažinimo greit privedtų prie psichologiškai politinės pusiausvyros Europoje pasikeitimo su ilgai trukšiančiomis ir toli siekiančiomis pasekmėmis. Vė-

Irakas žada duoti kurdams autonomiją

Atsimindami praeitį, kurdai pasiliko kariuomenę

Bagdadas. — Pats Irako prezidentas paskelbė per radiją ir televiziją, kad susitarta su kurdais dėl autonomijos suteikimo jų gyvenamojo Irako dalyje (šiaurės rytuose esąs plotas, kurio šiaurinis galas susisiečia su Turkija, o rytinis sonas su Iranu). Susitarimo diena paskelbta net valstybine švente.

Ilgai trukę pasitarimai buvo jau nebe pirmas bandymas tuo reikalu susitarti. Du kartus ir susitarimas yra buvęs pasirašytas, bet vis kokia nors politinė suirutė Bagdade buvo panaudota priežastimi nuo susitarimo atsimesti. Jei šį kartą susitarimas tikrai būtų įvykdytas, kurdų arabų santykiuose Irake pasibaigtų ilgas laikotarpis, kurį žymėjo ilgos kurdų partizanų kovos, kurias retkarčiais pertraukdavo prasidėję pasitarimai ar specialiai paskelbtos paliaubos.

Susitarimo smulkmenos dar nežinomos, bet žinoma, kad kurdų autonomijos pagrindiniai principai bus išrašyti naujojo Irako konstitucijon, kuri skelbs Iraką esant arabų ir kurdų tautų valstybe. Naujoji Irako valstybė turės du viceprezidentus, kurių vienas bus arabas, o kitas kurdas. Kurdai bus atstovaujami būsimajame parlamente pagal gyventojų proporciją. Kurdų kalba autonominio regiono ribose bus oficiali kalba kartu su arabiškąja.

Pridėtina, kad naujasis parlamentas ir naujoji konstitucija tebėra didelis nežinomas, nes dabar Iraką valdanti diktatūrinė partija nespręstų klausimų bent jau tol, kol nebus pagrindiniai sutvarkyti arabų santykiai su Izraeliu. Todėl kurdai per šias derybas pasirūpino, kad nepalikytų be nieko.

Pirma, jų informatoriai skelbia, kad susitarimo įvykdymo pareigą pasiėmė ne abi šalys, bet tik Irakas, todėl ir susitarimą paskelbė tik Irako prezidentas. Kurdų vadas gen. Barzani paskelbime nedalyvavo, tik jo atstovas patvirtino, jog jo priitarimas gautas.

Antra, kurdai atsisakė išformuoti savo apsauginius dalinius, kuriuose yra apie 10,000

vyrų. Tas reikšas bus iš naujo persvarstytas tik autonomijos susitarimą įvykdžius. Iki šiol visos derybos vykdavo Bagdade, bet šios paskutinės vyko kažin kur kurdų žemėje, nes, matyt, gen. Barzani Bagdado vyriausybę dėl savo asmens saugumo nebuvo linkęs pasitikėti. Jis labai lengvai galėjo būti paskelbtas sukilėliu ir sunaikintas, nes dabar Irake atsidurti ant kurtuvių labai lengva.

Irake yra apie 8.5 mil. gyventojų, iš kurių kurdų apie 2 milijonai. Dar 5 milijonai kurdų gyvena Turkijoje, apie trys milijonai Irane. Kurdų kovos su turkais, arabais ir persais vyks ta keliis šimtmečius, bet visų vieną valstybę susijungti nepajėgė. Jei užsibūtų autonomija Irake, tai būtų didžiausias jų laimėjimas šiame laikotarpyje.

Tiesa, 1946 m. Irano kurdai su Maskvos pagalba buvo paskelbę nepriklausomą respubliką tarp nuo karo užsilikusių britų ir sovietų okupacinių zonų, bet toji valstybė savaime sugriuvo, kai prez. Trumano ataklumas pajėgė priversti Maskvą ištraukti savo kariuomenę iš Irano.

liau ir Amerikoj tai būtų suprata, tačiau klaidą pataisyti tada jau greičiausiai būtų per vėlu, — tokia išvada baigė Schmidt savo mintis šiuo klausimu.

Apie Varšuvos pakto siūlomą vadinamą Europos saugumo konferenciją Schmidt štai ką sako:

— Po intervencijos Čekoslovakijoje Sovietų S-ga varo milžinišką propagandą už Europos saugumo konferenciją... Kas liečia ūkinius ir komercinius klausimus, tokia tarptautinė konferencija nereikalinga, nes yra prekybos sutartys.

Konferencija be dienotvarkės?

Jei organizuojama konferencija dėl Europos saugumo patikrinimo, tai vienas iš pagrindinių svarstomų klausimų turi būti nusiginklavimas: abipusis, vienodas ir tuo pat laiku įvykdytas. Vakarai turi dabar pasakyti, kad tas klausimas turi būti pats svarbiausias dienotvarkėje. Aš laikyčiau pavojingu neapsižūrėjimu, jei Vakarai nepasitvirtintų tai konferencijai savo dienotvarkės. Bet galimas dalykas, kad abidvi tos didžiosios valstybės nenori to klausimo ju-dinti. Abidvi gali manyti, kad tai būtų trukdymas jų pradėtų pasitarimų dėl strateginių ginklų. Tačiau apie šitų problemų kompleksą (nusiginklavimą) ir vidutinio dydžio valstybę, kokia yra V. Vokietija, yra priversta pasakyti žodį ir apie savo saugumą. Mes esame suinteresuoti, kad būtų apriboti ne vien tik atominiai, bet ir visi kiti ginklai. Mums labai rūpi, kad tos dvi didvalstybės nesusitartų per mūsų galvas dėl strateginių ginklų (atominių raketų), palikdamos nesutvarkytas visas mūsų problemas...

Ministeris Schmidt dar pridėjo, kad dabar jau nebegalima ramintis mintimi, jog Amerikos atominis pranašumas atsvers Sovietų Europoj turimą pranašumą, nes tie laikai jau senokai yra pasibaigę. Dabar turi būti vieninga kaip niekad Europa (Angliją įjungiant) su Amerika prie šono...

Kaip su Kinija?

— Kai galvoji apie ateitį, tai negali atsisakyti minties, jog šiam dešimtmėčiui besibaigiant turėsime nebe dvi, bet tris pasaulines galybes: dviejų asigalių (polių) sistemą pakeis tritkampės sistemos koncepcija.

Buv. Indokinija purto nauja karštligė — Proceso pradininkas: Hanojaus avantiūra

Ivykiai Vietname vyksta tuo tarpu Washingtono nubrėžtos linijos kryptim: remiama dabartinė Saigono vyriausybė ir jos politinė linija, kurios karinės pajėgos rengiamos perimti karą Amerikos armijai (bet ne visiems amerikiečiams) pamažu traukiantis.

S. Vietnamas

Neatrodė, kad toji kryptis būtų patikusi Hanojaus vyriausybei, kurios pagrindinis ir vienintelis siekimas yra apjungti po savo valdžios sparnu visą buvusią prancūzų Indokiniją, 1952 m. suskaldytą į tris nepriklausomas neutralias valstybes: Vietnamą, Laosą ir Kambodiją.

Yra manoma, kad vieni patys palikti pietų vietnamiečiai bus šiauriečiams kietesnis riešutas sulaužyti, kaip Amerikos vadovaujami vietnamiečiai, todėl ir spėjama, kad Hanojaus komunistams pirma reikia susitvarkyti su Laosu, be kurio teritorijos dabar jau negalima saugiai pasiekti P. Vietnamo, nes einant per demarkacijos liniją žūsta daug kareivių, ginklų, bei kitokių karui reikalingų reikmenų. Todėl, irgi spėjimas, S. Vietnamas pereitų metų vasarą užleido Laose ilgai laikytą Plaines des Jarres pokštakalnį, kad vėliau jį atsiimtų ir

ta proga užimtų daugiau Laoso teritorijos ir, laimei nusišypsčius, įkurdintų Laose koalicinę vyriausybę su savo agentais.

Laosas

Laosiečiai iš Hanojaus pasiūlė taiką, Laoso vyriausybė, kuri neoficialiai remia Washingtono (oficialiai remti negali, nes tai būtų Laoso neutralumo laužymas), sutiko priimti taikos pasiuntinius. Kai kurie Hanojaus globojamų Laoso komunistų pasiūlymai yra žinomi, bet dar daug kas nežinoma (kaip gali būti viskas žinoma, jei vienas Laoso karaliaus pusbrolis yra Laoso premjeras, o antrasis yra Hanojaus komunistų faktinioje nelaisvėje). Kas iš tos padėties išsivystys Laose, šiandien net spėlioti per anksti, bet greit pasirodė pavaiškiojimai Kambodijoje turėtų daugiau šviesos ir visą reikalą įnešti. Iš jau ikišiol girdėtų pareiškimų darytina išvada, kad Laosas ir Kambodija sunerė rankas kovai už nepriklausomybę ir neutralumą, ir tuo pačiu prieš Kiniją, kuri yra visu trijų nemėgiama partneris bėdoje.

Kambodija

Pats reikšmingiausias įvykis yra pasirodęs Kambodijoje. Jos nuomones kaip kolines keičias valstybės galva princas Sihanoukas jau nuo Kalėdų sėdi Paryžiuje ir prancūzų Rivieroje. Vieną dieną jis pasisako prieš imperializmą, kitą dieną prieš komunizmą. Vieną dieną jis už diplomatinis santykius su Amerika, kitą dieną jau prieš Ameriką. To regiono reikalas besidomį diplomatai mano, kad visus princą Sihanouką pareiškimus reikia vertinti iš jį apsedusio išsitikimo, jog vėliau ar anksčiau visą pietryčių Aziją, bet pirmoj eilėj visą buvusią prancūzų Indokiniją, pasigriebs Kinija.

Pereitą savaitę, viso pasaulio nustebeimui, Kambodijos mokyklų jaunimas pavertė griuvėsiais S. Vietnamo ir Vietkongo atstovybes Kambodijos sostinėje. Dar didesniais visų nustebeimui, Kambodijos generolas-premjeras įteikė per tas atstovybes ultimatumą iki kovo 15 vidurnakčio ištraukti S. Vietnamo ir Vietkongo dalinius iš Kambodijos teritorijos. Visiem aišku, kad iki to laiko ultimatumo įvykdyti negalima, bet svarbu oficialus pripažinimas, kad S. Vietnamo ir Vietkongo kariniai daliniai operuoja iš Kambodijos teritorijos prieš P. Vietnamą, apie ką seniai žino visas pasaulis, bet ko ikišiol nenorėjo pripažinti princas Sihanoukas.

Suktas ar nesubrendęs?

Iš Paryžiaus tuojau atsiliepė Kambodijos princas su pareiškimu, kad jo generolas-premjeras rengia prieš jį sukilimą, bet po kelių valandų jis jau kalbėjo, kad vyksta į Maskvą ir Pekiną prašyti, kad jos patartų Hanojui ir Vietkongui ištraukti tuojau karinius dalinius iš Kambodijos, nes kitaip jis negalės išlaikyti Kambodijos neutralumo.

Maskvoje jis buvo priimtas mandagiai, bet šaltai. Jam buvo patarta glaustis ne prie Amerikos, bet prie Kinijos. Pekine jis gaus tokį pat patarimą, jeigu jis nėra slapstas jos draugas. Kas bus su juo namo grįžus, ką jam motina pasakys, sužinosim gal kitą savaitę. Dabar aišku tik viena, kad jo ikišiolinis elgesys buvo gana vaikiškas. Bet dabar jau šalia jo balsas pasigirdo ir jo premjero balsas, kitoks negu ikišiol girdimas jo balsas, todėl išvados dėl Kambodijos dar nedarytinos — lauktina naujų pareiškimų ir veiksmų. Atrodo, kad šiame laikotarpyje bus ne princas Sihanoukas, bet premjeras generolas tikrasis Kambodijos politikos reikšėjas.

Kambodijos princas Sihanouk, besikraipas į dešinę ir į kairę. Politinė valdyba ar nesuvokimas?

VASARIO 16 JAV KONGRESE

Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono žiniomis, Vasario 16 dienos proga Kongrese apie Lietuvą, ligi 1970 vasario 28 imtinai, kalbėjo 19 senatorių ir 72 atstovai.

Reikia pridurti, kad iš bendro skaičiaus kalbėjusių Kongreso narių — 91 (ligi vasario 28) dalis, per 10, Lietuvą paminėjo kalbėdami apie Estijos nepriklausomybės šventę vasario 24. (Elta)

— Indija labai ieško naftos ir užsisakė Amerikoje prietaisų ieškoti naftos jūroje prie savo krantų.

New Yorko Maironio lituanistikos mokyklos mokiniai kovo 15 suvaizdino "Raudonąją Kepuraitę". Po programos dėkoja mokyklos vedėjas A. Samušis.

Kas nutiks, jei Sovietų Sąjunga sugrius

Prašneko ekspertai:

Vakaruose tam tikrais tarpais garsiau prašneka tai politiniai optimistai, tai politiniai pesimistai.

Humoristai sako, kad optimistai rytuose mokosi angliskai. Pesimistai vakaruose mokosi rusiskai.

Optimistai kalba apie Sovietų Sąjungos nusigvyvenimą ir artėjantį sugriuvimą — tesvarstydami klausimą: kada tai įvyks? Pesimistai kalba apie Sovietų Sąjungos augančią ekspansiją iki Indijos vandenyno ir iki Panamos kanalo — tesvarstydami klausimą: kada JAV prieš Sovietus klausis ant kelių?

Siuo tarpu spaudoje pastebėta prašnekus optimistus — prašnekus ekspertus apie Sovietų Sąjungos sugriuvimo galimybes. Žinomi laikraštininkai Roscoe ir Geoffrey Drummond Philadelphia Inquirer (kuris mus pasiekė J. Y. dėka) per tris numerius apžvelgė ekspertų pažiūras Sovietų Sąjungos klausimais.

Gilėja plyšiai Kremliaus režime:

Rusų istorikas, antisovietinis istorikas, Andrei A. Amalrik skelbia, kad sovietinė sistema "sivirduliuoja miriop". Kremliaus sienose esą atsiranda ir gilėja plyšiai. Nurodo to plyšimo ženklus.

1. Kremlius susiduria su augančiu gyventojų reikalavimu duoti daugiau laisvės, daugiau balso politiniuose sprendimuose ir geresnio gyvenimo. Režimas baiminasi tuo reikalavimu tenkinti ir daryti reformas, bet taip pat baiminasi ir jom ryškiau pasipriešinti.

2. Kremlius turi prieš akis augančias karo su Kinija galimybes. Tai esą rimtas pavojus. Ir H. Salisbury (NYT) mano, kad karas galimas ir kad karas tokiu atveju būtų ilgas. O Amalrik priduria, kad jo rezultatas būtų sovietinio režimo sugriuvimas.

3. Sovietų Sąjungos vadai, kaip vertina Londono geriausius ekspertus Sov. Sąjungos klausimais Robert Conquest, esą nekompetentingi, trečiaiečiai vyrai.

Conquest, liudydamas senato komisijoje, pirmininkaujamoje sen. Henry Jackson, aiškino, kad sovietinių vadų vidutiniškas esąs Stalino valymų vaisius. Stalinas per 30 metų su likvidavęs pusę visos partijos. Aleksej Kosyginas iš Leningrado ir Leonid Brežnevas iš Ukrainos kilo karjeros pakopom

Optimistai ekspertai svajoja, kad tai nutiks per 10-15 metų

ne dėl savo gabumų, bet dėl to, kad viršininkai buvo likviduojami ir reikėjo likviduotuosius pavaduoti.

Vadai vidutiniškai gali, galbūt, išsilaikyti ir susidoroti su dienos problemom. Bet ar režimas išsilaikys, kada susideda visi trys veiksniai — vadų vidutiniškumas, augantis politinių bei ūkinių reformų reikalavimas ir karo su Kinija grėsmė?

Andrei A. Amalrik teigia, kad sovietinis režimas turės sugriūti per 10-15 metų.

Kas po sovietinio režimo: Jeigu per tuos 10-15 metų Sovietų Sąjungos režimas turėtų subyrėti, tai kas tada? Drummond sako, kad dau-

giausia sutariama dėl tokio pramatymo: ateitų karinė diktatūra, bet ji negalėtų ilgai patverti.

Ilgai negalėtų patverti, nes Sovietų viduje esą tiek nepatenkinto elemento, kad revoliucinės nuotaikos neilgai sulaukytų durtuvai be reformų.

Zbigniew Brzezinski, Columbijos universiteto komunistinių klausimų instituto direktorius, aiškina, kad dabartinis režimas, iš dalies slopindamas liberalizacijos reikalavimus, tuo pačiu didina viduje priešiškus nusi-statymus ir dar didesnius laisvės reikalavimus.

Amalrik sako, kad dabartinis režimas esąs per silpnas reformoms įvykdyti, bet per silpnas

ir savo pozicijom apginti.

Brzezinskio vertinimu, represijų brutalumas "kuria priešrevoliucinę krizę" Sovietų Sąjungoje ir rytų Europos valstybių bloke. Dėl to artimiausi keleri metai parodysią aštrią kovą dėl moderniosios Rusijos krypties.

Amalriko samprotavimu, jeigu kariuomenė paims valdžią, liberalinės jėgos bus persilpnos ar nepajėgūs susijungti, kad valdžią iš jos perimtų. Net jeigu liberalai valdžią paimitų, tai jie nepajėgūs išlaikyti. Tokiu atveju Sovietų Sąjungoj įsigaletų anarchija, neapykanta, smurtas.

Atsargiai su pranašais:

Nors ekspertai šiuo tarpu rimti (Amalrik, Brzezinski, Con-

quest), bet pesimistai jų vertinimą ir pranašavimą priima su nepasitikėjimu. Nepasitikėt verčia pirmiausia faktas, kad dar prieš juos buvo daug panašių pranašų, kurie sovietiniam režimui nuo pat pradžių tebuvo davę vos keleris metus. Jei patikėtum jų skelbiamos dabar revoliucinėms nuotakom, kurios turinčios sugriauti Sovietų Sąjungą iš vidaus, tai tokias nuotakas laikant jėga, reiktų manyti, jog Amerika jau seniai yra sugriuvusi.

Ar tie pranašavimai kartais nėra pelenai paleisti Amerikos žmogui į akis, kad jis nematytų tikrosios padėties ir būtų priverstas būti "Optimistas"?

Sekam tuos optimistinius ir pesimistinius pranašavimus, patys pasiryžę išverti ilgesnes laiko distancijas.

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija Lietuvos nepriklausomybės progą lankosi pas sen. Thomas J. Dodd Washington. Iš k. R. Staniūnas, dr. L. Kraučeliūnas, sen. T. J. Dodd, ev. kun. dr. M. Kavolis, Alt o pirm. inž. E. A. Bartkus, Mr. Vanderworth, E. Paurazienė.

Apie "bajorus", mikroskopinį veikimą, vingių mėgėjus ir lietuvių universitetuose

Atsirado bajorai Mack, Lapp, Kuck, Puck

T. Žiburiai vasario 26 veda-majame rašo apie lietuvių, kurie panoro savo pavardes pakeisti "bajoriškesnėmis" ir iš delio rašto išėjo iš krašto iki juokingumo:

"Dalis jų panoro būti vietiniais "bajorais" ir savo pavardes suanglino, suispanino, suportugalino. Pvz. Mackevičius pasidarė Mack, Lapinskas — Lapp, Kukutis — Kuck, Pukėnas — Puck ir t.t. Nežinantiems

SPAUDA

jų lietuviškos kilmės, žinoma, tai nekrinta į akis, bet žinant, tai atrodo juokinga. Pvz. buvęs Ožinskas ir pakeitęs pavardę į McOzis nejuokiomis ištraukia šypsni. Dalis tautiečių anglina savo pavardes eidami į verslo sritį — esą geriau seksis. Bet kai pažiūri į verslininkus su grynai lietuviškom pavardėmis, matai, kad jiems net geriau sekasi, nei tiems, kurie suanglino savo pavardes. Vietiniai juos laiko europiečiais, daugiau išmanančiais, ir mieliau kreipiasi į juos".

Kai metinei apžvalgai reikia mikroskopo

Aidų Nr. 2 tarp aktualiausių ir realistiškai padėti svarstančių rašinių yra "1969 meta" mūsų ir tarptautinė politikoj". Apžvelgęs metinę veiksmų veiklą, autorius daro konstruktyvią sugestiją:

30 m. be D. Zauniaus

Tautą sudaro gyvieji ir mirusieji. Gyviesiems prisiminti mirusius reikia atnaujinti ryšį su praeitimi. Vienas iš tos praeities — dr. Dovas Zaunius, išgyvenęs tik 48 metus, mirė 1940 vasario 22 Kaune, taigi dabar buvo paminėta jo mirties 30 metų sukaktis.

D. Zaunius buvo iš Mažosios Lietuvos. Nuo 1919 metų sto-jęs dirbti Lietuvos užsienio reikalų ministerijos tarnyboje — atstovas Latvijoje, Estijoje, Čekoslovakijoje, Rumunijoje, Šveicarijoje, Tautų Sąjungoje, o 1929-34 buvo užsienio reikalų ministras. Tada jam teko du užsieninės politikos uždaviniai: mėginimas išlyginti santykius su Lenkija, pastangos Haagos tarpt. teisme atremti vokiečių kėslus į Klaipėdą.

"Turint galvoje, ypač Alto ir Laisvės Komiteto nevaisingumą, taip pat Vliko netesėjimus, dėmesio prašosi veiksmų susilau-dinimo mintis. Argi negalėtų veiksmų pirmininkai, gal būt, net periodiškai susieiti ir visai konkrečiai sutarti, kuris jų vadovaujamas veiksnys ką, kaip ir kada atliks. Tai būtų, regis, ne tik tarpusavio konsolidavimasis, bet ir tarpusavė paskata, o pri-reikis ir tarpusavė parama. Kas iš to, kad veiksmų turime tirstai, kai jų veiklos metinei apžvalgai reikia mikroskopo".

Ar pateisinami vingiai šiandien?

Drauge kovo 7 Antanas Klimas str. "Apie sukaštis ir dąbartį" rašoma: "Dėl paties di-džiojo tikslo mes, atrodo, visi dar lyg sutariame: visi siekia-me laisvos lietuvių tautos savo laisvoje, suvereninėje valsty-bėje. Pradedame kartais erzinti ir skirtis dėl pačių darbo būdų. Yra atsiradusių tokių mūsų tarpe, kurie lyg norėtų eiti tam tikrais vingiais, kiti linkę net vartoti valenrodiškus ke-lius. Bet vingiai, apsimetimai, prisitaikymai gal ir buvo galimi efektingai naudoti anais senais amžiais, kada nebuvo tos visuotinės jėgos — pasaulinės opi-nijos, kuri šiais laikais turi bū-ti mūsų pusėje!"

"Šiais laikais, man atrodo, nenaudinga mums eiti į vin-gius, į kompromisus, į tam tik-ras "derybas" bei "koegzistenci-jas", nes šiais moderniaisiais laikais tautos sąmonė, jos kul-tūra ir jos valstybingumas, tai-gi, visa jos gyvybės esmė, eina kartu ir yra neišskiriama".

Mokslininkų reikia mum 10 kartų daugiau

Drauge kovo 7 Antanas Kli-mas tame pačiame str. liečia

vieną iš konkrečių lietuviško darbo uždavinių ateičiai. Rašo: "...mano paties gal ir ne la-bai tikslu apskaičiavimu, JAV yra dabar apie 200 jaunų lietu-vių profesorių. Tai yra džiugu, bet, palyginus tai proporcingai su kai kurių kitų vėrlesnių tautybių skaičiais ir jų procen-tu JAV bendrame gyventojų skaičiuje — mes turėtume to-kių žmonių-mokslininkų —dės-tytojų turėti bent jau 2000, t.y. dešimt kartų daugiau!"

"Kodėl turime mes visi — per mūsų organizuotus viene-ius ir kiekvienas individualiai — atkreipti dabar šiam klausimui ypatingą dėmesį? O todėl, kad šis klausimas yra labai skubus, neatidėliotinas. Čia suminėsiu kelias priežastis:

(nukelta į 4 psl.)

Kolonizuotoje Lietuvoje

Ciurlionis, daktarai, Donelaitis...

— Vokiečių prof. Wiktor Fal-kenhahn, nuolat gyvenęs Ber-lyne, šių metų pradžioje lan-kėsi Druskininkų kurorte. Ap-žiūrėjęs M. K. Ciurlionio muzie-jų, nustebė neradęs dokumen-tų apie Ciurlionio studijas Leip-cige. Vėliau Falkenhahn, Lietu-voje apsilankęs jau ne pirmą kartą, prisiuntė kai kuriuos do-kumentus. Vokiečiai profeso-riai, Ciurlionio studijavus Leip-cige, anuomet pažymėjo Ciur-lionį turėjus "labai didelių mu-zikinių gabumų". (Elta)

— Vilniuje š. m. sausio mėn. įvykusioje medicų prof. sąjun-gos konferencijoje paaiškėjo: dabar okup. Lietuvoje dešim-čiai tūkstančių gyventojų atiten-ka vienas gydytojas. Kasmet, baigę mokyklą, į praktinį me-dicinos darbą įsijungia po 300 specialistų, mokslo ir praktinė-se gydymo įstaigose šiuo metu dirba daugiau kaip 400 medic-nos mokslų kandidatų ir 60 dak-tarų. (Elta)

ANTANAS J. SAVELSKIS — Lietuvos advokatas — 80-30% Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-con-ditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakas) — Graborius-balsamuotojas. Mo-derni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos gar-bingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentams dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiaja-me New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, par-davimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valsty-bės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie-na-ma kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom primate užsakymus vestuvėms ir pobūviama Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkeikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-li vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žiburyš, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZWM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekma-dienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 m. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

Introduction to Modern Li-thuanian. Puikus lietuvių kal-bos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiš-kinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė iš-mokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn. 479 psl., kietais vir-šeliais. Kaina 7 dol.

DARBININKAS

910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N.Y. 11221

NEW YORK

CHICAGO

LITAS INVESTING CO. INC.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

Litas Investing Co., Inc.

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. 212-441-6799

2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629
Tel. 312-476-2242

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

Dr. Dovas Zaunius

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti ir išspausdinti. Nenaudoti stralpenių
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stralpenių nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Laiko mašina

Aki užkludė korespondencija, paprasta, kokių pasitaiko vis dažniau. Korespondencija pasakojo, kaip Chicagoj automobilių stovėjimo aikštėn įvažiuo žmogelis su žmona ir 9 bei 6 m. dukrelėm. Tik sustojus, du paaugliai, 19 ir 18 metų, prisukę ir ėmė užkabinėti moterį. Vyrai išėjo iš automobilio žmonos ginti. Vienas iš paauglių kirtė buteliu į galvą, ir žmogelis su žmona ir dukrelėmis ėmė jį tvoti antena, kurią išsirovė iš gretimo automobilio. Moteris ėmė šaukti pagalbos. Į jos šauksmą nekrepdė dėmesio aikštės savininkas. Nesijudino ir keleiviai, sėdėję čia pat automobiliuose. Moteris nubėgė į artimiausią restoraną, prašydama bartenderį telefonuoti policijai. "Čia niekas nešauks kapu", išgirdo atsakymą. Nesijudino ir penki restorane sėdėję svečiai. Kai moteris sustojė nuvežti į ligoninę, rado ten jo galvės kiaušą pramuštą ir kitus sužalojimus. Tik ligoninės slaugė paskambino policijai.

Aną korespondenciją baigdamas, laikraštis (Chicago Tribune) pastebėjo: moteriai nebus lengva išaiškinti dukrelėm, kodėl niekas nesuteikė jų tėveliui pagalbos.

*

"Kodėl niekas nesuteikė pagalbos — net nepaskambino policijai?" šauks pasipiktinęs skaitytojas. Pasipiktinimai dėl abejingumo užpultajam skelbiami nebe pirmą kartą.

"O kodėl turėjo skambinti?" atsakys ciniskas realistas anam pasipiktinusiui. "Kelti alarimą dėl vieno žmogaus? Užpuola, apiplėšia, išžudo ištisas tautas — o kas skuba į pagalbą, ar bent kas aliarmoja Jungtines Tautas, kurios nori vaidinti pasaulio policininką? Tiesa, JAV šoko ginti užpultą Pietų Vietnamo, o matai, kas darosi: paaug-

liai, profesorai, politikai, kunigai, net vyskupijų netekę vyskupai ėmė šaukti, kad JAV elgiai nemoraliai, kišdamosi į Vietnamo reikalus. Tiesa, JV šaukėsi į pasaulio policininką, bet tas tik rankas nukratė. Tiesa, Kongresas ragino vyriausybę skambinti tam policininkui ir dėl Baltijos valstybių užpuolimo, bet vyriausybė jau ėmėsi ano bartenderio politikos. Geriau su užpuolikai, jeigu jie stiprūs, geruoju gyventi."

Tokia mada, tokia nesikišimo, tokia koegzistencijos, tokia bendradarbiavimo su paaugliais užpuolikai praktika.

*

Sunku bus suprasti anom dukrelėm, jei motina ims aiškinti, kad ir gatvės žmogus ir bartenderis išmoko dabar "nesikišimo" politikos iš anos viešosios praktikos. Išmoko iš valdžios, iš profesorų, iš kunigų, kurie juk yra visuomenės vadai. Išmoko, kad būti samariečiui, kuris sužeistas, apiplėštą gabeno į užeigos namus — dabar daros nemoralu.

Dabartis augina bendruomenės žmogų be Dievo. Dabarties praktikos pavyzdžiai išaugins žmogų ir be artimo meilės. Tai bus ateities žmogus, kokį vaizdavo fantastinis filmas "Laiko mašina" — kaimeinės žmogų, be artimo meilės ir be sąsajos su tikrove, kuris nesijaudina ir net nepažiūri, kaip slobia jo kaimenės draugai ir suryja, iki ateis jo paties eilė.

Ateities korespondencija vietoj pasipiktinimo grobimu ir abejingumu turės skelbti kaimenės valdovų įsakytą džiaugsmą: "Kokis laimingas turėjo jaustis tas kaimenės žmogėnas, kad savimi galėjo pasotinti slobiną. Kokia aukšta morale!"

Tokią ateitį kuria šio meto "laiko mašina".

MANFRED KYBER

PAŽADĖTOJI ŽEMĖ

(3)

Brolis Emanuelis šalia Pranciškaus Asyžiečio pamatė ramiai stovintį Agobjos vilką, šalia kurio buvo avinėlis, šventojo išgelbėtas iš plėšrūno nasrų. O paukšteliai, kuriems šis pamokslas, tupėdami ant medžių šakų, įdėmiai klausėsi šventojo žodžių. Nors ir keistai atrodė ramusis avinėlis greta plėšraus vilko, bet faktas — visa tai vyko šiame nuodėmingame pasaulyje, kur stipresnis silpnesnį žudo. Čia viskas aplinkui spindėjo melsva iš savęs pačios sklandanti šviesa. "Ir aš buvau klaidinai vienišas, bet dabar jau nebesu toks"... Šiuos žodžius ištarė Pranciškus Asyžietis ir parodė šalia savęs esančius plėšrūnų vilką ir ramų avinėlį. "Tas pats įvykis ir su tavimi, broli Emanueli, ir tu nebūsi vienišas. Šiandien gerasis Dievas dovanojo tau broli, su kuriuo tu sugyvensi. Ir aš, kol čia tebesu, noriu tau ką nors dovanoti. Tebūnie palaimintas tavo kelias, broli Emanueli". Šiuos žodžius

tardamas, šventasis iš Lavernio peržengio broli Emanuelį taip, jog atrodė, kad matoma mėlėna šviesa tiltu sujungė šią vietą su mėlėna erdvių tuma. Ir pasirodė, kad Pranciškus Asyžietis, Agobjos vilko, avinėlio ir būrelio paukščių lydimas, peržengė Pažadėtąją Žemę.

Kai brolis Emanuelis atsigodo ir apsižvalgė, jis matė ne tik jį supančius daiktus, bet ir jų vidų, sielas, ir suprato gyvulių kalbą. Tai ir buvo šv. Pranciškaus Asyžiečio broliui Emanueliui žadėtoji dovana.

Džiaugsmo kupinas nuėjo brolis Emanuelis į savo lūšnės, pas savo jaunesnįjį sušeistąjį broli. Voveriukas tupėjo savo guolyje, laikydamas ir grauždamas kankorėžį.

— Kaip einasi tavo kojelė, mano mažasis broli? — kreipėsi brolis Emanuelis į voveriuką, nes pastebėjo raiščius nukritusius.

— Dėkoju tau, — atsakė voveriukas. — Mano kojelė jau sveika. Buvo čia vienas toks,

Vis daugiau ir daugiau žymi amerikiečių pasisako už atskirų tautų kultūros įnašą į šio krašto gyvenimą, suteikia tam daug reikšmės ir skatina tos kultūros palaikymą ir ugdymą. Pati amerikiečių valdžia taip pat rodo gyvo susidomėjimo tuo reikalu.

Istatymas už etnines kultūras

1969 lapkričio 20 kongresmanas R. C. Pucinski (Chicago, Ill.) Kongresui pasiūlė įstatymą tautinėm kultūrom studijuoti ir išsaugoti Istatymo pavadinimas "Ethnic Heritage Studies Center Bill H. R. 14910". Šio įstatymo projektas numato paruošti geresnes programas pradžios ir aukštesniųjų mokyklų mokiniams studijuoti didesniųjų tautinių grupių kultūrinius palikimus ir plačiau su jais susipažinti. Tas įstatymas suteiktų švietimo atstovams teises finansuoti remti viešas ir privačias švietimo agentūras ir organizacijas, kurios rūpinasi atskirų tautybų sudijomis. Numato remti tu organizacijų įsteigtus ir išlaikomus kultūros centrus, kuriem būtų suteikta teisė ruošti žemesnėm ir aukštesnėm mokyklom mokymo medžiagą apie atskirų tautybų kalbą, istoriją, literatūrą, meną ir t.t. Jiem priklausytų paruošti tu sričių mokamąjį personalą.

Tam visam planui įgyvendinti įstatymo projekte numatoma 10 milijonų dolerių iki š.m. birželio 2 ir dar 20 milijonų dolerių iki 1971 metų birželio pabaigos.

Mes taip pat gautume pinigų?

Šio įstatymo priėmimas Kongrese būtų ir mum naudingas. Paramos galėtų tikėtis ir JAV LB suorganizuotas švietimo tinklas ruošti mokymo priemonėm ir mokytojam. Parama būtų teikiama Pensilvanijos ir Chicago universitetuose veikiančiom lituanistikos studijom. Be to, į remtinų institucijų eilę įeitų Chicago Jaunimo centras, Ciurlionio galerija, Pedagoginis ir Lituanistikos institutai ir kitos panašios įstaigos. Galima būtų tikėtis lėšų mokslo bei kultūros veikalam anglų kalba ruošti bei išleisti.

Visa tai priklausys žymia dalim nuo mūsų pačių sugebėjimo ir išmintingumo visą tą reikalą tinkamai pristatyti, kad pinigai iš Amerikos valdžios pagelbėtų mūsų lietuvišką kultūrą ugdyti ir ja praturtinti Amerikos kultūrą.

Centro valdyba pas

senatorių Smith

Š. m. vasario 28 JAV LB centro valdybai teko susitikti Chicagoje su JAV senatoriumi Ralph T. Smith ir pasitarti dėl šio įstatymo projekto. Buvo įteiktas senatoriui paruoštas spe-

STASYS DŽIUGAS,
CHICAGO, ILL.

cialus raštas, kuriame buvo išdėstyta tokio įstatymo pravedimo nauda lietuviams ir kitom tautinėm grupėm. Senatorius labai palankiai priėmė šį raštą ir pažadėjo šį įstatymą remti, kad jis būtų priimtas. Senatorius Smith susipažino su JAV LB centro valdybos nariais ir draugiškai pasidalino ir kitais lietuvių veiklą liečiančiais reikalais. Taip pat buvo paprašytas ir pažadėjo rūpintis sumažinti mui-tai siuntiniam į Lietuvą. Ta pačia proga senatoriui buvo įteikta centro valdybos dovana "Lituanian 700 years".

Sen. Lanigan remia

Kad šis įstatymo projektas H. R. 14910 rastų Kongrese pritarimo ir būtų priimtas, jau iš anksto į šia akciją reikia įtraukti ko daugiau amerikiečių. Centro valdyba kreipėsi į Illinois senatorių John Lanigan. Lanigan lietuvių tarpe yra gerai žinomas, nes jis vadovavo Valdo Admkaus rinkiminei akcijai. Lanigan sutiko padėti centro valdybai ir tuo reikalu kreipsis į visus Illinois kongresmanus, abu senatorius ir į kitus jo pažįstamus, kad jie darytų įtakos Washingtone palankiai įstatymui linkme.

JAV LB centro valdyba su sen. Ralph T. Smith. Iš k.: inž. Bronius Nainys—pirm., R. T. Smith, kun. Jonas Borevičius, S. J., J. Kavaliūnas; II-je eilėje: A. Kairys, St. Džiugas, K. Dočkus.

kurs mano kojelę išgydė. Tai buvo vienas vyresniųjų mano brolių.

Brolis Emanuelis girdėjo kalbančio voveriuko balsą ir viską suprato. Rūpestingai apžiūrėjo buvusią sulaužytą kojelę, bet jokio ženklo nepastebėjo, tarytum kojelė nė nebuvusi sulaužyta. Iš džiaugsmo susijaudinęs apkabino voveriuką abiem rankom ir tarė:

— Mūsų gyvenimo keliu kar-tu eina ir mano vyresnysis brolis. Tas kelias veda į Laverniją, į Pažadėtąją Žemę.

Sekminių sekmadienio saulė, raudona kaip kraujas ir permotoma, jau slėpėsi už aukštų medžių viršūnių, kai nuovargio ir palaimintos ramybės kupinas brolis Emanuelis išsitiesė poilsui ant minkštų miško dykumos samanų ir, tos palaimintos ramybės, tą vakarą pirmą kartą paskambino pašel-menyje pakabintu varpeliu, kurio tyras, malonus, skardus si-dabrinis balselis iškilmingai skleidė giesmės "Ave Maria" melodiją.

ĮVYKIŲ RAIDOJE

"Teisybė, kiaušinius suvalgau aš, nors ir žinojau, kad jie ne man priklauso", prisipažino voveriukas, sluostydamas sau snukutį, lyg tuo norėdamas ištrinti savo nusikaltimą. "Daugiau niekad taip nedarysiu, nes, taip darydamas, nusikaudžiau paukštelius. Anks-

nepaprasto išpuolio. Visi jie labai susidomėjo brolio Emanuelio mokymu. Suprato, kad toje vargingoje miško trobelėje gyvena nepaprastas žmogus; ne paukštelius kenkėjas, bet žmogus geras ir jų visų nuširdus draugas. Juo labiau, kad brolis Emanuelis ne kartą per neatsargumą iš lizdų iškritusius arba per anksti pabandžiusius skraidyti iš žemės nukritusius paukštelius įkeldavo atgal į lizdus. Jaunučių paukščių tėvai atskrisdavo pas broli Emanuelio trobelę ir savo išlūbėjimu reikšdavo jam savo padėką už jo gerus darbus. O kiti, dėl didesnio saugumo, savo lizdelius pradėjo krauti jo trobelės artumoje. Aplinkui tai sudarė anksčiau nebuvusio jaušumo. Visa tai broli Emanueli džiugino, ir dėl to jis nesijautė toks vienišas ir liūdnas, kaip prieš tai.

Kartą brolis Emanuelis miško aikštelėje, tarp žolių, užtikaukštytų kojelėm apvirstusią, besikapstančią ir jau pavargusią bitelę, kuriai, jau gerokai nusikamavusiai, jis padėjo atsikelti. Netrukus po to, atsikėdodamas už paslaugą nelaimingai sėsei, ant brolio Emanuelio trobelės sienų nutūpė visas laukinių bičių spiečius. Motinėlė dėkojo jam sakydama: "Mes visada patieksim tau šviežio medaus." Tokios dvanos pažadą brolis Emanuelis džiaugsmingai priėmė. Bite-

lėm visada turėjusiom medaus perteklių, pažado tesėjimas nesudarė jokio keblumo, o broliui Emanueliui tokia dovana ne tik buvo labai naudinga, kaip sveikas ir maistingas produktas, bet ir maloni, kaip jo pažinimo, gerbimo įrodymas.

Viena elnė pasiūlė broliui Emanueliui savo pieno, jeigu jam kada jo prireiks, nes brolis Emanuelis išgelbėjo jį žmogaus pastatytus žabangus įkliuvusį jos vaiką. Nenorėdamas jos išnaudoti, brolis Emanuelis tik mieliai padėjo už pasiūlymą, sakydamas, jog išsiverstų ir be pieno. "Pagalvok", sakė elnė. "Jeigu iš jūsų kas susirgtų, mes visada pasiruošę aprūpinti jus savo pienu, todėl jums mums pranešti". Ir taip brolis Emanuelis maloniai patyrė, kaip laiko raidoje įvairūs įvykiai kas kartą tarpiau jungė jį su miško bendruomenės gyvenimu. Tikėtai stambieji, plėšrieji žvėrys vis dar abejingai laikėsi, nors visa grandinė įvykių — voveriuko išgydymas, elniuko išgelbėjimas, pagalba paukšteliams, bikitelei — jiems buvo žinomi. Jie vis dar juo visai nepasitikėjo. Jų patyrimu — žmogus buvo klaidingas ir pavojingas padaras, todėl su juo visada reikia būti labai atsargiems. Tiesa, broliui Emanueliui jie nieko blogo nedarė, bet ir neatsižvelgė su juo, net neat-sakinėjo jį jo pasveikinimus.

Jei tas įstatymas būtų priimtas — mūsų visų būtų didelis laimėjimas. Bet, kaip minėjau anksčiau, reikia didelės ir reikšmingos akcijos. Todėl rašykime laiškus savo kongresma-

nam, senatoriam ir prašykime jų paramos, nes to įstatymo likimas yra jų rankose. Siemet yra rinkiminiai metai. Išnaudo-kime visas galimas progas, nes ir mūsų balsai jiems reikalingi.

PADEKA IR PRAŠYMAS

Knyga "Lietuvių švietimas Vokietijoje 1944-1950 m." jau atspausdinta ir atiduota į raišyklą. Bus įrašta į kietus viršelius. Turi 640 puslapių, su žemėlapiu ir 262 nuotraukomis. Priede — Austrijos švietimo apžvalga.

Esu laimingas, kad užsimojimą pavyko įvykdyti. Dėkoju atsiuntusiems mokyklų veiklos apžvalgas bei paskolinusiems nuotraukas. Didelė padėka ir pagarba priklauso Kultūrai Remti Draugijai už šios knygos išleidimą. Dėkingas esu šio laikraščio redakcijai, kuri padėjo susisiekti su knygos bendradarbiais. Ačiū visiems, kuo nors prisidėjusiems prie knygos atsiradimo.

Knygą platina Kultūrai Remti Draugija (7026 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636), todėl ir mane tuo reikalu prašau nesikreipti. Leidykla teat-spausdino tūkstantį egzempliorių. Mokytojų Vokietijoje buvo daugiau tūkstančio, o mokinių

— arti dešimt tūkstančių (neįskaitant kursų dalyvių); tad neašiku, kuris nušimtis norinčių gauti šią knygą galės būti patenkintas.

Į šį leidinį nedėjau labai įdomių inspektorių apyskaitų (nors keletą ir turėjau), nes su leidykla buvo sutarta ribotis šiais šimtais puslapių. Nieko neidėjau apie švietimo įgaliojinių veiklą. Nieko apie pačią švietimo valdybą. Nėra knygoje ir dalies mokyklų veiklos apžvalgų.

Norint duoti pilną vaizdą apie lietuvių švietimą Vokietijoje, reikia gauti ir šių institucijų veiklos apžvalgas. Tad ir ryžausi paprašyti stovyklų švietimo vadovus, pradžios mokyklų, aukštesniųjų mokyklų bei specialiųjų mokyklų inspektorių, švietimo įgaliojinių ir švietimo valdybos narius parašyti veiklos apžvalgas ir atsiųsti Pasaulio Lietuvių Archyviui, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Taip pat labai svarbios ir veiklos nuotraukos. Tik jų nu-garėlėse ar prijungtuose lapuose turi būti surašyti asmenys vardais ir pavardėmis.

Kai susirinks didesnis kiekis tų apžvalgų (ar atsiminimų), gal pavyks tą medžiagą suredaguoti ir išleisti atskira knyga (kaip ką tik išleistoji) ar bent perleisti per kurį nors žurnalą. Prie šio rinkinio bus galima prijungti ir tų mokyklų apžvalgas, kurių nebuvo gauta jau atspausdintajam leidiniui. Be to, buvo lietuvių mokyklų ir kituose laisvosios Europos kraštuose. Apie jas reikėtų irgi parašyti. Jų aprašai čia taip pat galėtų būti įglauti.

Visi vyresnieji senstame, todėl neatidėliodami prašykime prašomas apžvalgas — dokumentuotas ar nors atsiminimų forma.

Vincentas Liulevičius

Brolis Emanuelis gyveno miško gyventojų bendruomenės gyvenimu, žvėrių laikysenos priežastį gerai suprato, buvo jau nebe vienas ir ramiai laukė progos susibūliuoti su visais. Atsiskyrėlio gyvenimo keliu buvo nueita jau labai toli ir nemaža pasiekta, bet vis dar nebuvo viskas. Dažnai jis, mišku keliaudamas, nutoldavo nuo savo buveinės, kartais pasiekdavo net tolimą miško pavusį jos vaiką. Nenorėdamas jos išnaudoti, brolis Emanuelis tik mieliai padėjo už pasiūlymą, sakydamas, jog išsiverstų ir be pieno. "Pagalvok", sakė elnė. "Jeigu iš jūsų kas susirgtų, mes visada pasiruošę aprūpinti jus savo pienu, todėl jums mums pranešti". Ir taip brolis Emanuelis maloniai patyrė, kaip laiko raidoje įvairūs įvykiai kas kartą tarpiau jungė jį su miško bendruomenės gyvenimu. Tikėtai stambieji, plėšrieji žvėrys vis dar abejingai laikėsi, nors visa grandinė įvykių — voveriuko išgydymas, elniuko išgelbėjimas, pagalba paukšteliams, bikitelei — jiems buvo žinomi. Jie vis dar juo visai nepasitikėjo. Jų patyrimu — žmogus buvo klaidingas ir pavojingas padaras, todėl su juo visada reikia būti labai atsargiems. Tiesa, broliui Emanueliui jie nieko blogo nedarė, bet ir neatsižvelgė su juo, net neat-sakinėjo jį jo pasveikinimus.

Kartą brolis Emanuelis, bekeliaudamas mišku, susitiko žmogų. Žmonių jis jau buvo pasiilgęs, todėl nudžiugo. Jautėsi lyg savo tėviškę sutiktojo asmenyje radęs. Po valandėlės pasišnešėjo brolis Emanuelis sutiktoju nusivylė. Jam susidarė įspūdis, jog šiame žmoguje glūdi paniekintas Dievo paveikslas. Pojūtis, pradžioje traukęs, dabar jį nuo to žmogaus stumė stumė. Sutiktasis buvo labai skurdžiai apsivilkęs. Viena jo ranka buvo aprišta.

(Bus daugiau)

Savus dailininkus pristatant

Dailės paroda New Yorke (4)

Ename dar toliau per New Yorko dailės parodą. Štai grafikas-tapytojas Vytautas Ignas. Abejose šakose reikiama kūrybingai. Turi susidariusi savita vaizdavimo būda, individualią braižą.

Parodoje buvo išstatyti šeši paveikslai; du mišrios technikos ir keturi medžio raiziniai. Gaila, kad nebuvo jo tapybos bent vieno ar dviejų paveikslų.

Jo "Lithuania" (medžio raizinis) priminė kokią skrynios dekoraciją. Sutelkta čia lietuviškų simbolių, ornamentų. Lietuviškų ornamentų turi ir jo Rūpintojėlis, sukurtas labai ekspresyviai. Gi Jūratė ir Kastytis daugiau žaismingi.

Mišrios technikos darbai priartėja prie jo tapybinės sampratos. Dominuoja čia žmogus, ku-

ris vaizduojamas primityviai ir ekspresyviai. Visi kiti atributai palenkti vedamai idėjai. Daugumoje jie atlikti akvarele ir tušu, ir todėl vadinami mišria technika.

Ceslovas Janušas, kuris gana aktyviai dalyvauja amerikiečių dailės gyvenime, šioje parodoje išstatė šešis tapybos kūrinius. Keturi iš jų skirti jūros vaizdam, vienas — tėviškės laukams, gi paskutinis — įlanka (vandens lėlijos).

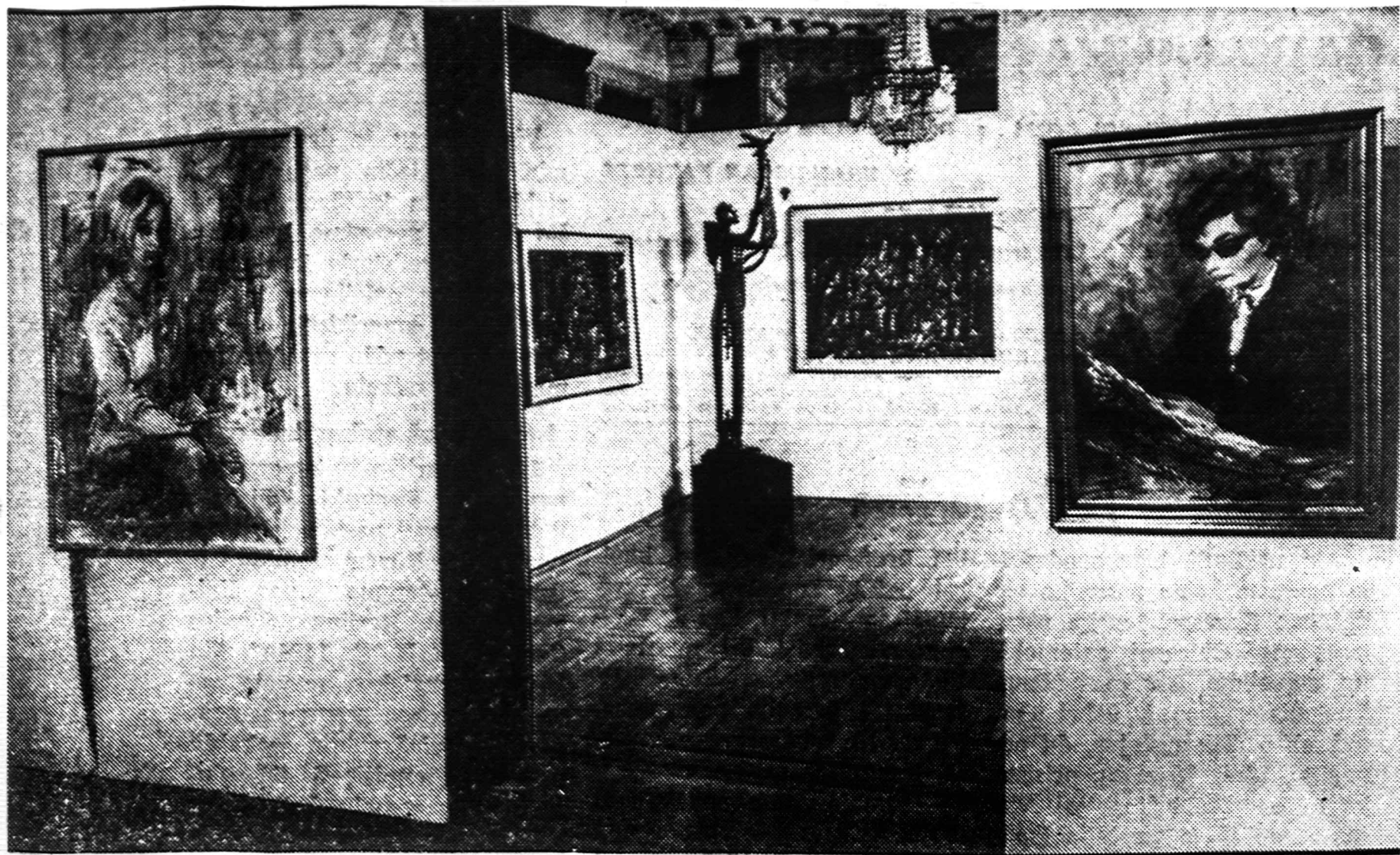
Ceslovas Janušas yra realistas. Tačiau jis gamtos nekopijuoją. Jis gamtoje jaučia vieną jos aspektą ir pagal tą aspektą tapo ir savo paveikslą. Gi tas aspektas yra idilinė ramybė. Ji taip aiškiai jaučiama Tėviškės laukų peizaže. Ramu, gied-

me stiliuje, mėgsta pabrėžti daiktų kontūrus, oro virpėjimą.

Iš gausios savo kūrybos V.K. Jonynas pristatė bene septynis kūrinius. Tai buvo aliejinės tapybos paveikslas, dvi ar trys akvarelės ir keturios skulptūros.

Rečiau matoma buvo aliejinė tapyba ir skulptūra. Tapyba išauginta iš jo akvarelių, su ryškiu grafiniu brūkšniu. Dėmesys skiriamas spalviniams kompozicijos atbaigimui.

Dailininkas paskutiniu laiku daug kuria skulptūrų. Jos tikrai "jonyniškos", — išsaugojusios tą pačią liniją, kuri eina per jo visą kūrybą. Skulptūros atliktos aluminijuje — modernios ir ekspresyvios. Bene išpūdingiau-

Iš buvusios dailės parodos Kultūros Zidiny New Yorke. šonuose matosi dail. Onos Paškevičienės paveikslai, gilumoje — V. K. Jonyno skulptūra, A. Galdiko paveikslai.

Spauda

(atkelta iš 2 psl.)

Pirma: ar kam patinka, ar ne, anglų kalba... yra tapusi neoficialia tarptautine kalba.

Antra: universitetai, aukštosios mokyklos formuoja būsimuosius visų sričių valstybės vadovus, mokytojus, rašytojus, žurnalistus, redaktorius. Sakydami, ir beveik visų žymiųjų enciklopedijų tomų yra parašyti daugiausia univ. profesorių ir kitų tyrinėtojų mokslininkų.

Trečia: didelė dalis mūsų (lietuvių) jaunųjų mokslininkų — univ. dėstytojų yra griežtųjų mokslų srityse. Puiku. Bet mums reikia šimtų (ar ne kiek neperdedu — šimtų!) jaunų entuziastingai nusiteikusių mokslininkų humanitarinėse ir soc. mokslų srityse! Kalbotyra, literatūra, meno ist., sociologija, antropologija, istorija ir t.t. — yra mūsų, apskritai kalbant, labai negausiai praktikuojamos sritys! O šios sritys kaip tik formuoja opinią kraštą! Juk lengvai galima išvaizduoti, kas būtų, jeigu JAV, Kanados ir k. moksliniuose žurnaluose bei mokslininkų suvažiavimuose kas metai pasirodytų keliasdešimt (o tai yra įmanoma!) gerai paruoštų straipsnių iš lietuvių kalbotyros istorijos, literatūros ir meno ist., sociologijos, religijos sričių...

Ketvirta: (gal ir svarbiausia!) laikas, deja, dirba mūsų nenaudai. Reikia skubėti, kol dar bent didelė dalis mūsų jaunimo turi meilės lietuvių idealams bei tikslams, nes, ypač humanitarinių ir sociologinių mokslų srityse, dalykų interpretacija dažnai priklauso nuo žmogaus gyvenime nusistatymo".

ra, paprasta. Ramu ir jo įlankoje, kur taip ištaigos vandens lėlijos. Jūra savyje juk tokia audringa, gaivališka, bet Česlovo Janušo kūryboje ji draugiška, poetiškai užsisvajojus. Tos ramybės praskleidimas ir sudaro dailininko pasaulį ir jo vertę.

Natalija Jasiukynaitė bene pirmą kartą įsijungė į lietuvių dailininkų tarpą. Ji nuo seno gyvena Manhattane, ten turi savo bičiulių ratelį, aktyviai dalyvauja amerikiečių dailės gyvenime. Gerai, kad pasirodė šioje parodoje ir išstatė du paveikslus: — N. Skabeikienės portretą ir Klaipėdos uostą. Abu aliejai. Tačiau ji daugiau impresionistiniai-

sia iš jų — Sv. Pranciškus.

Vytautas Kašuba, kuris ištiesai yra atsidėjęs skulptūrai, išstatė tik vieną kūrinių — Mergaitę gamake. (dibtinis granitas). Kašuba turi labai jautrias ir malonias formas. Viskas iš jo rankų išeina taip lenyva, lyg, medžiaga nebentena savo sunkumo. Gulinėšios mergaitės grožis susilieja į kažkokią svajonę.

Elena Kepalaitė jau rodo moderniąją skulptūrą, kuri susiformavo iš dabarties tradicijų. Čia atsisakoma konkrečių daiktų, įvedamos geometrinės formos. Ramybė, kontempliacija ji apgaubia savo rutulius. Tai

rodo jos jautrumą formai, jos didelį kruopštumą, nes skulptūra detalėse labai išpuoselėta.

Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, kuris laikas jau dirba skulptūras iš geležies ir cemento. Šioje parodoje išstatė modernius reljefus. Pagrindui naudojamą savotišką cementą ar akmuo. Ant jo dailininkė deda medžio šaknis, geležis, akmenis ir išgauna savotišką daiktų siluetą. Tai pasidaro lyg koks paveikslas. Taip ji tą kūrinių net įremina, kad būtų patogiau pakabinti ant sienos.

Ji kažkaip primena vaiko pa-

saulį, kur žaidžiama iliuzija ir forma. Štai iš šaknies ji gauna kryžių siluetą, iš kokios geležies — vabalą, gėlę. Vienoj skulptūroje buvo pritvirtintas geležies ratelis, kurį galėjai pasukti. Dailininkė labai mėgsta lietuviškus kryžius ir jų ornamentiką. Tą lietuvišką medžiagą ji sumaišo su dabarties meno tendencijom, su savo dideliu jautrumu ir iš to gauna savitą pasaulį.

A. Vitkauskaitė-Merker yra labai aktyvi, dėsto meną bent keliuose mokyklose, dalyvauja amerikiečių ir lietuvių parodose.

Mykolas ir Ona Paškevičiai, vyras ir žmona, abu dailininkai ir abu tokie simpatingi. Ona Paškevičienė turi gerą realistinę mokyklą. Pirmiausia ji patraukia tiesiog šmaikščiu savo lengvumu. Atrodo, kad viskas jai labai ir labai lengva tapyti. Vieni niekai. Kaip žaidžia tepuko brūkšniai! Nubėga ir sustoja, palikdami nepadengtus plotus. Bet — teptukas vedamas griežtoje jos kontroleje. Tai nėra taip sau blaškymasis. Puikūs jos portretai, laisvai ir jautriai pagautas natūrmortas (gėlės), žiemos peizažas. Kiek ten ji surado spalvų ir kaip jas surikiavo, kad štai tamsiame miško fone viskas būtų gyva. Tuo žaismingumu, vidine šiluma ji ir pagauna žiūrovų dėmesį.

Jos vyras, Mykolas Paškevičius, priešingai — žiūrovą pagauna ne žaislingumu, bet savo dideliu paslaptingu minčių pasauliu. Jis kartais stovi visai arti surrealistinio vaizdavimo, kartais visas neriiasi į ekspresionizmą. Tik keletas drąsių sulaužytų brūkšnių ir matai kažkokį muziką koncerte. Štai kitur — paukščių siluetai. Bet už tų paukščių yra dar didelis ir platus minties pasaulis.

Jie abu gyvena kiek nušalyje. Gera, kad pasikėlė šiai praodai ir ją praturtino.

Elena Urbaitytė, kuri gyvena Long Island gilumoje, New Yorke svečiuojasi ne taip dažnai. Jos kūryba plati ir įvairi. Daug dėmesio ji skiria dabarties meno kryptim. Čia išstatyti darbai buvo kiek ankstesnio laikotarpio. Jos menas abstrak-

tus, pagrįstas drąsiu brūkšniu ir judesiu. Iš trijų išstatytų išpūdingiausias buvo Raudoni atgarsiai.

Čia surašyti daugiau individualių išpūdžių. Kitam parodos lankytojui gal atrodė ir kitaip. Ką gi padarysi, taip mense yra. Kiekvienas savaip matome ir jaučiame.

Tai surašydami, norėjome labiau išryškinti patį dailininką ir jo kūrybą. Dažnai būna per didelis tarpas tarp žiūrovo ir tarp dailininko kūrybos. Šios parašytos eilutės ir tarnauja, kad tarpas tas sumažėtų.

Buvo kalbų ir dėl patalpų. Tiesa, parodą buvo galima surengti tik todėl, kad atsirado Kultūros Zidiny. Žinia, patalpos nėra pritaikytos parodom. Per daug sienų, suskaldymų, kambarių. Bet ką gi padarysi, geriau tokios patalpos negu niekas. Tiesa, šiemet buvo suspėta aptvarkyti tik pagrindinis aukštas. Kitais metais reiktų geriau įrengti ir kitus aukštus.

Kai kas pasibaidė sale, kuri buvo žemai — rūsyje. Buvo dailininkų, kurie tai palaikė jų pažeminimu. Parodos vadovybė aiškinosi, kad pirmiausia parinko mažo formato paveikslus. Ten buvo neblogas apšvietimas, neblogos buvo ir sienos, tik blogas buvo pats įėjimas.

Paroda buvo rengta labai greitai. Tad atleistini ir jos trūkumai. Tegu L. Bendruomenė jau dabar pasiskatina naujai kitų metų parodai. Pasimokiusi iš tos, kitais metais surengs kur kas sklandžiau ir greičiau. (p.j.)

GRANDINĖLĖS ŠVENTĖ

CLEVELAND, OHIO

Clevelando lietuvių pasididžiavimas yra ypačiai du jų tautinio meno vienetai, plačiai taip pat žinomi ir už Clevelando ribų. Lietuviškai dainai atstovauja muz. Alfonso Mikulskio vadovaujamas Ciurionio ansamblis, tautiniam lietuvių šokiui — Liudo Sagio vadovaujama Grandinėlė. Davusi eilę koncertų kitoje lietuvių kolonijose, Grandinėlė kovo 1 pasirodė ir saviesiems — Clevelando lietuviams bei jų svečiams amerikiečiams.

Grandinėlės programa susideda iš dviejų dalių, skiriamų pertraukos. Pirmąją dalį sudarė nenutrūkstama eilė vieni po kitų einą šie šokiai: Kepurinė, Selmis, Bledzingėlė, Malūnėlis, Kadrius, Kuškinėlis, Pakeltkojis, Polkutė, Jaunimo žaidimas, antrąją dalį: Tryptinis, Sadutė, Piršlio šokis, Klumpakojis, Lezginėlė, Rezinėlė, Šakalinis, Lenciuogelis, Greitpolkė. Ši nenutrūkstama šokių eilė ir yra būdingas Grandinėlės bruožas, skiriantis ją nuo kitų tautinių šokių grupių. Čia be pertraukų

keičiasi šokiai ir šokėjai, jų drabužiai ir muzika, ir perėjimai rodo kūrybinį Grandinėlės išradumą. Žiūrovą toks vientisumas pagauna ir pririša. Jis ima gyventi kartu su scena. Salė dažnu atveju ploja į muzikos taktą. Atsiminkim, kad programoj įvairiausiose kombinacijose rodosi 30 mergaičių ir 14 berniukų, ir bus suprantamas scenos daromas įspūdis. Juo labiau, kad šokius lydi ne kurie nors paskiri instrumentai, bet daugelio instrumentų orkestras. Grandinėlė laimi žiūrovų dėmesį ir simpatijas: dvylika šimtų talpinanti WHK auditorija buvo pilnai pilna susižavusių žiūrovų. Niekas kitas Clevelande šiandien tiek publikos jau nesutraukia. Grandinėlė įdomi ne tik pačiam lietuviui, bet ir dažnam jo svečiui amerikiečiui. Gerai padarė Kolumbijos lietuvių, pasikviesdami Grandinėlę į Pietų Ameriką: galės patys ją pasidžiaugti, turės ką ir kitiems parodyti.

Tik lietuvis žiūrovas norėtų programą turėti ir lietuvių kalba. Be reikalo ji spausdinama vien angliskai. Tur būt, reikėtų daryti ir dvi pertraukas, ne vieną.

Jono Kelečiaus dailės darbų paroda buvo surengta 1970 kovo 7-8 Svč. Mergelės Marijos liet. parapijos didžiojoje salėje. Buvo išstatyta 40 numeruotų darbų, daug daugiau — nenumuotų bei nekatologuotų. Paroda Clevelando lietuviai domėjosi, daugelį darbų įsigijo. Ją surengė JAV LB abi Clevelando apylinkės, atidarė II apyl. vicepirm. Juozas Zilionis.

PLB Valdybos Clevelande gyveną nariai kovo 15 dalyvavo Toronte įvykusiame PLB V. 14. jie susitiko su Kanados lietuvių jaunimu ir tarėsi II-jo laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo reikalais. Jaunimui pranešimus padarė vykd. vicepirm. dr. Antanas Butkus ir jaunimo vicepirm. ninkė Milda Lenkauskienė. S.P.

Clevelando Grandinėlės šokėjos, Grandinėlė į New Yorką atvyksta b alandžio 4

HARTFORD, CONN.

Susilpnėjo veikla

Vietos lietuvių kolonija ne-gausi, tačiau per dešimtmečius buvo veikli ir gabi. Turėjo net gimnaziją su liuanistinėm pamokom. Mirus prel. Jonui Ambotui, gimnazija likviduota, susilpnėjo parapiečių veikla. Veikėjams mirstant ir senstant, palaipsniui silpnėja ir lietuviškoji bendruomenė.

Po II pasaulinio karo susilaukė arti poros šimtų lietuvių iš tremties. Dabar mūsų lietuviškasis potencialas žymiai padidėjęs, tačiau mažai tepasireikiama veikloje. Rudenėlio proga buvo surengti du koncertai ir baliai, viena kita kavutė ir kukli paskaitėlė.

Turime gražų trijų aukštų klubą, tačiau ir jame veiklos nėra daug. O prieš porą dešimtmečių čia vykdavo koncertai, vaidybos vakarai, paskaitos, kavutės ir kitokios pramogos. Savaitgaliais klubas būdavo pilnas žmonių; kitomis dienomis čia posėdžiavo organizuoti vienetai.

Silkių pietūs ir paskaita skautam

Siemet gavėnios proga SLA kuopos valdyba čia suruošė silkių pietus, kuriuose buvo ir skanių dešrų. Pietų metu sužinojau, kad klubo auditorijoje bus kun. Stasio Ylos paskaita. Nuėjęs radau mažą būrelį klausytojų — skautus ir skautes, jų tėvus ir dar keltą tautiečių.

Gabus paskaitininkas

Gėrėjaisi talentingo paskaiti-

VOLUNTOWN, CONN.

Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas

Vasario 22 Sv. Tomo parapijos bažnyčioje ir salėje New Londono L.B. apylinkė minėjo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 52 sukaktį. Mišias aukėjo prof. kun. Stasys Yla, o pamokslą pasakė klebonas dr. V. Cukuras. Minėjimui vadovavo apylinkės pirm. inž. M. Pakštys.

Kun. Cukurui sukalbėjus maldą, prof. Yla skaitė labai turiningą paskaitą, kurioje pabrėžė, kad Lietuva savo valstybę sukūrė 600 metų anksčiau, negu jos okupantė Rusija, kad lietuvių tauta yra nepaprastai gabi ir daug yra davusi savo kaimynams politikos, literatūros ir kitose srityse; rusai nenekenia lietuvių, kaip visais atvejais pranašesnių; jie visais laikais stengėsi ir dabar stengiasi mus sunaikinti. Rusai nori mus įtikinti, kad mes emigracijoje esame tautos medžio nukirstos šakos, o mes jiems atsakome, kad esame lietuvių tautos dvikamienio medžio antrasis kamienas — pirmasis kamienas su šaknimis yra pavergetoje Lietuvoje. Sovietai tačiau pripažįsta, kad Amerikoje tik žydai ir lietuviai taip gerai susiorganizavę švietimo (plačia prasme) srityje. Lietuvių tautos, kaip potencialaus tautų šeimos nario, misija yra didelė, ir ji turi būti įvykdyta.

Valdybos išd. E. Kondratienė perskaitė Alto atsisaukimą, o pirm. Pakštys — JAV valstybės sekretoriaus Rogers pareiškimą ir Connecticut gubernatoriaus J. Dempsey proklamaciją.

New Londono apylinkėse gyvena tik saujėlė lietuvių. Minėjime dalyvavo tik 6 šeimos. Aukų, iškaitant ir kun. dr. Z. Smilgos, išvykusio iš šios apylinkės, atsiųstus 20 dol., surinkta 125 dol. Ši suma dar padidės.

Prof. St. Yla pristatė Encyclopaedia Lituanica I-ji tomą ir jam bei J. Jasui paminėjus eilę motyvų, dėl kurių ją turėtų prenumeruoti visi lietuviai, visos dalyvavusios šeimos šimtu procentų čia pat ją užsiprenumeravo. Tai puikus pavyzdys kitom L.B. apylinkėm.

Jurg. Ežer.

ninko mintimis apie lietuvių kultūros išlaikymą. Kun. St. Yla savo mintis išpūdingai perduoda klausytojams. Jei amerikiečiai lietuviai būtų turėję tokių paskaitininkų prieš 70 arba nors 60 metų, jie būtų sukūrę šiame krašte antrąją Lietuvą! Greta kuriamųjų parapijų, statomųjų bažnyčių būtų buvusios pastatytos mokyklos, paruošti mokytojai. Bet tais laikais lietuviai neturėjo tokių intelektualų, koks yra kun. St. Yla. Daugiausia būdami mažaraščiai ir beraščiai, vis dėlto jie pastatė nemažą bažnyčių, suorganizavo nemažą draugijų, spaudos organų ir klubų.

Didinkim kultūrinį potencialą!

Prelegentas savo paskaitoje pažymėjo, kad mažas mūsų potencialas turi būti didinamas ir stiprinamas. Jis paminėjo žydus, kurių dabarties potencialas esąs keleriopai didesnis negu buvo praeityje. Todėl: "Konkuruojam su žydais! Siekim mokslu, derinkim savąją kultūrą su amerikiečių, būkim pramonininkais, politikais ir mokslo žmonėmis! Jei tikslo sieksim, pasivysim žydus ir, kai bus proga, išlaisvinsim pavergtą tėvų."

NEW LONDON, CONN.

Retėjam ir retėjam

Pernai iš čia išvyko inž. Bobelio, J. Strimačio šeimos ir M. Žukienės su sūnum, o dabar vėl išvyksta trys šeimos.

Inž. Valentinas Mockus išvyko į Warwick, R. I. kur dirba kaip Whitman Products įmonės vedėjo padėjėjas. Vedėjas yra lietuvis inž. D. Satas. Inž. Alg. Giedraitis išvyko į Los Angeles, Calif., kur dirba Litton Co. Gediminas Vildzius (specialybė — prekybos administracija) išvyko į Quinsy, Mass., kur dirba General Dynamics b-vėje kaip planavimo direktoriaus asistentas.

Tai didelis mūsų mažutei apylinkėi nuostolis. Ged. Vildzius — pirmasis mūsų LB apyl. pirmininkas, A. Giedraitis — antrasis ir dabartinis pirmininkas, Valent. Mockus — dabartinės valdybos narys. Yra vilties, kad V. ir L. Mockai priklausys prie mūsų apylinkės. Visi trys išvykstantieji dirbo čia povandeninių laivų statymo

ne Lietuvą". Sie prelegento žodžiai supurtė kai kuriuos klausytojus ir leido jiems suprasti, ką reiškia ryžtas, pasisventimas ir kultūrinė pažanga.

Paskaitininkas sako: "Šiandieną daug mūsų jaunimo pasiekė aukštąjį mokslą, dirba amerikiečių ir europiečių universitetuose. Daug iš tremties atvykusiųjų akademikų pasireiškia dirbdami svetimuose universitetuose. Mūsų dailininkų ir rašytojų kūryba gėrisi amerikiečiai, europiečiai, australai ir kitų kraštų žmonės; jie gėrisi mūsų sena gražia kalba, mūsų poezija, lietuvių tautiniais drabužiais, šokiais ir mūsų tautosaka. Štai kur mūsų kultūros potencialas! Išlaikykim jį ir padauginkim!"

"Sėdėjimas ant dviejų kėdžių"

Jei mūsų skautai-tės ir universitetus lankantieji jaunuoliai supras kun. St. Ylos pateiktas mintis, neabejoju, kad jie bus geri lietuviai ir amerikiečiai; jie nesusidurs su problema "sėdėti ant dviejų kėdžių", jie galės dirbti Lietuvai ir kartu šiam kraštui, pasižymėdami šio krašto visuomenėje ir akademinėse bei politinėse sferose.

V.M.K.

bendrovėje. Inžinieriai Giedraitis ir Mockus pasitraukė gaudami labiau viliojančius darbus kitose bendrovėse, o G. Vildzius gavo paaugstinimą toje pačioje General Dynamics b-vėje.

Išvykstantiesiems linkime laimės kitur; linkime, žinoma, su skaudama širdimi: metų laikotarpį netekę 21 asmens (su vaikais), ne ką didesnis skaičius ir pasilikome, o ir pasilikusieji esame išsiskaidę keliuose aplinkiniuose miestuose-miesteliuose.

Laima Mikniūtė-Mockienė gražiai pasireiškė pirmininkaudama amerikiečių moterų komitei, kuris surengė East Lyme, Conn., tarptautinio pobūdžio pasirodymą. Jame dalyvavo įvairios tautybės. L. Mockienė demonstravo tautinius drabužius, kuriais ji buvo pasipuošusi. Be to, šiam pasirodymui ji pateikė Lietuvos vėliavą, Vyti, lietuvišką lėlę, liuanistikos anglų kalba, lietuvišką kopolytėlę, lietu-

Vokietijoje atidengtas paminklas Erdmonui Simonačiui. Kalba Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas. Nuotr. kun. J. Dėdino

VASARIO ŠEŠIOLIK TOJI WASHINGTONE

Mažoje Washingtono, D. C., lietuvių kolonijoje keleriopai buvo paminėta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 52 metų sukaktis.

Pirmiausia vasario 14 Washingtono lituanistinė K. Donelaičio mokykla suruošė minėjimą. Be atliktos mokinių programos (eilėraščių, šokių, dainų, montažo) ir prelegento, trumpai, vaikams prieinamai, nušvietusios Amerikos ir Lietuvos netekusios savo nepriklausomybės, tautinės šventės minėjimus, mokiniai išleido dar laikraštėlį, užpildytą jų pačių parašytomis rašinėliais ir iliustracijomis. Mokiniam, pasižymėjusiu geru, gražiu lietuvių kalbos vartojimu, buvo įteikti pagyrimo la-

pai. Vaikai dėvėjo tautiniais drabužiais.

Washingtono Amerikos Lietuvos draugija Lietuvos nepriklausomybės minėjimą pradėjo iškilmingomis pamaldomis Sv. Mato katedroje. Priešpiečių metu Washingtono viešbutyje draugijos pirmininkė Barbora Darlis gražiai pravedė programą. Kalbėjo Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas, paskaitęs ir Užs. Reik. sekretoriaus Rogers sveikinimą. Pagrindinis kalbėtojas buvo vyriausybės narys — Vidas Reikalų ministerijos sekretoriaus pavaduotojas Carl Klein. Žodį tarė ir jo žinioje pradėjęs eiti atsakingas pareigas Valdas Adamkus. Sveikino lietuvių estų ir latvių draugijų pirmininkai. Turiningą invokacijos maldą paskaitė prel. dr. Audrius Bačkis, Lietuvos pasiuntinybės patarėjas ir ponios Bačkienės sūnus, atvykęs iš Washingtono viešnagėn iš Turkijos. Gražiai porą liaudies dainų padainavo jauna Daiva Putnaitė.

Lietuvos pasiuntinybėje buvo suruoštas priėmimas diplomatom ir aukšties Amerikos valdžios pareigūnams. Buvo pakviesta taip pat ir lietuvių vasingtoniečių ir veikėjų iš kitų miestų.

JAV Senate ir Kongrese apie Lietuvos praeitį ir dabartinę padėtį padarė pareiškimus virš 70 atstovų.

Atstovų Rūmuose prieš prasidedant posėdžiam, vasario 17 invokaciją skaitė kun. Kavolis.

Amerikos Balso lietuvių skyrius radio bangom siuntė žinias į Lietuvą, pranešdamas apie iškilmingus Lietuvos nepriklausomybės minėjimus. G. K.

viskų maisto produktų pavyzdžių (sūrį ir kt.). Niantic Women's Club pirmininkė nuoširdžiai padėkojo L. Mockienei už jos gražų pasidarbavimą. Šis klubas buvo to pasirodymo iniciatorius.

Jurg. Ežer.

BIČIULIŲ PIETŪS

NUKRYŽIUOTOJO JĖZAUS SESELIŲ DARBŲ NAUDAI

1970 M. BALANDŽIO 5 D.

4:00 val. susipažinimas
5:00 val. pietūs

motiniškame name, Brockton, Mass.

Mielas Bičiuli,

Trejiem metams praslinkus, Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys maloniai kreipėsi į komisiją, prašydamos vėl suruošti Bičiulių pietus. Kaip žinoma, jau du tokie pobūviai įvyko — 1956 ir 1966 metais. Jie buvo didele Seserims parama jų gailėstingam darbui. Šiais metais du dalykai skatina mus tokį pobūvį pakartoti.

Viena, šiemet sueina 25 metai, kaip Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys iš Elmhurst, Pennsylvania, atsikėlė į Brockton, Massachusetts. Manome, jog tai buvo didžiai reikšminga Naujosios Anglijos lietuviams. Nenorėtume tos sukakties praleisti nepamiršę; ji teikia gerą proga Seserim padėkoti ir jas toliau paremti.

Antra, Seserų darbas ne lengvėja, bet kaskart sunkėja ir reikalauja vis didesnių išlaidų. Ruošdami trečiuosius Bičiulių pietus, kurių auka 100 dolerių, norėtume joms tą našta palengvinti. Tikimės, kad ir Jūs teiksitės, kaip ir praeityje, prisidėti prie šio kilnaus žygio.

Komisija, siųsdama Jums šį kvietimą ir tikėdamasi palankaus Jūsų sutikimo dalyvauti sukuriant pobūvyje, labai prašytų apie tai pranešti iš anksto. Tai labai padėtų mums užsakant valgius. Prašome auką siųsti 100 dolerių čekiu arba pažadą vėliau prisiųsti.

Iš anksto nuoširdžiai dėkodami reiškiamo gilią pagarbą.

Rengimo Komitetas

OUR LADY OF SORROWS CONVENT

261 Thatcher St., Brockton, Mass. 02402

Seselės: Prašau siųsti man ..... bilietų. Rasite idėją mano \$..... čekį.

Jei norima, galima prizadėti atsiųsti pinigų pagal išgales dalimis. Pažymėkite žemiau:

Tuo tarpu siunčiu auką pietums. Čia rasite \$..... Prašau siųsti ..... bilietų.

Pavardė .....

Adresas .....

Čekį rašykite: OUR LADY OF SORROWS CONVENT

Lillian Mernik, Mickevičiūtė, lietuvaite iš Worcesterio, Mass., dainininkė, dainuos Nukryžiuotojo Jėzaus seserų rengiamuose pietuose. Ji debiutavo su Philadelphia simfoniniu orkestru, diriguojant Eugene Ormandy. Ji yra daug kur dainavusi ir lietuviškuose koncertuose.

Jurg. Ežer.

IŠ VISUR

— Jurgis Gliuda įtrauktas į nesenai pasirodžius amerikiečių literatūros enciklopedijos tomo "Contemporary Authors". Tai bio-bibliografinis vadovas apie dabartinius amerikiečius rašytojus ir jų veikalus. J. Gliuda, vienintelis iš pabaltiečių rašytojų įtrauktas į šį monumentalų veikalą, pristatomas ne tik su savo anglų kalbon versta romanais, bet ir lietuviškais, kurie išvardinti lietuvių kalba.

— Sydnejaus lietuviai paskelbė savo parengimų kalendorių. Per dešimt šių metų mėnesių jie numato praversti 36 viešus rengimus, tarp jų 7 koncertus, 10 įvairių kultūrinių ir tautinių parengimų, taip pat 14 balių.

— Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, kovo 31 ir balandžio 2 dainuos pagrindinę Violetos rolę "Traviatos" pastatyme Metropolitan operoje New Yorke.

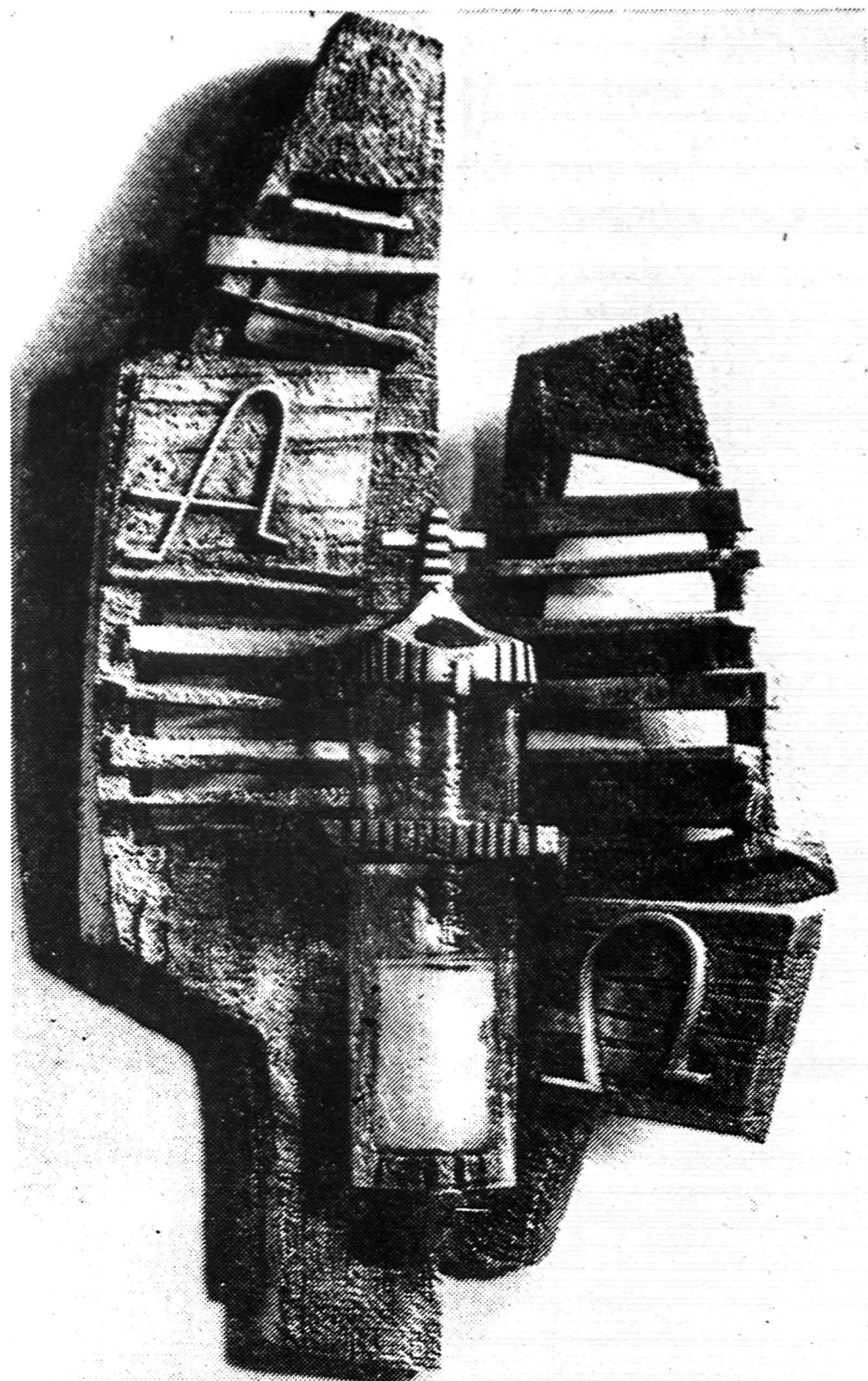
— Toronto lietuvių filatelistas ir numizmatų draugija, minėdama Lietuvos Steigiamojo seimo 50 metų sukaktį, ruošia net dvi Lietuvos pašto ženklų parodas. Viena jų bus balandžio 12 Toronte, Priskelimo parapijos parodų salėje, 1011 College St., kita balandžio 19 Hamiltone, Jaunimo Centre, 58 Dundurn St. Šia proga draugija išleisdžia specialius vokus, kurių dviejų spalvų vinjetė vaizduoja padidintą Steigiamojo seimo ženklą su anglišku įrašu. Draugijos ir vokų gavimo reikalingais kreiptis adresu: Rev. Br. Jurksas, P. O. Box 127, Toronto 19, Ont. Canada.

— Danutė Stankaitytė, dramatinis sopranas, "Likimo gailios" operoje atliks Leonoros partiją. Tai jau trečioji Leonoros rolę, kurią ji atlieka: pirmoji buvo "Trubadūre", antroji "Fidelio". Dainininkės karjeroje ši yra devintoji opera, kurioje ji atlieka pagrindinę soprano partiją.

— Prof. dr. Juozas Eretas persikėlė į naują butą. Jo dabartinis adresas toks: Bruderholrain 24, Basel, Switzerland.

— Neringos stovyklai, Vermont, tuojau sušilus (maždaug nuo balandžio iki spalio), reikalingas prižiūrėtojas — rimtas suaugęs vyras (galėtų būti ir su šeima), kuris galėtų mažesnius dalykus padažyti, pataisyti, žolę nupjauti ir panašiai. Svarbu, kad mėgtų gamtą ir vaikus, mokėtų automobilį ir sunkvežimį vairuoti. Taip pat reikalinga ir šeimininkė. Idealu būtų, kad atsiųstų šeima, kuri galėtų tas abi pareigas apsiimti. Dėl atlyginimo ir kitų sąlygų tartis: Ses. M. Paulė, Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260 arba skambinti: (203) 928-5828.

Amžinoji lėmpelė iš šv. Kazimiero bažnyčios Worcestery. Bažnyčią dekoravo dail. V. K. Jonynas. Nuotr. V. Mazelio

ŽINIOS IS

Lietuviai studentai, pasižymėję moksle, buvo suminėti spudoje: Spring Street High — nuotė Bernotaitė ir Patria Skirkytė; Bishop Guertin — Povilas Masiulis, Mikola Karosa ir Walteris Raudonis; Nashua High — Povilas Mizara, Linđa Tamulionytė, Mikola Karasuskad, Dovydas Mikulis, Jonas Markevičius, Marė Kudzmaite.

tyti 1971 m.; aplink jį suktųsi jaunimo sportinė, kultūrinė bei pramoninė veikla. Pirmas toks klubas Amerikoje buvo suorganizuotas prieš 109 metus Providence, R. I., kur dabar lietuvių parapijoje klebonauja Balfo pirmininkas kun. V. Martinuskas.

Alfonsas Palevičius kandidatuoją į gretimo Hudson miestelio tarybos narius. Pernai į tarybą buvo išrinktas Stasys Aliukonis. Jei A. Palevičius laimėtų, du tarybos nariai būtų lietuviai, trečias kitatautis.

Edvardas Jankauskas, vienuolikos metų jaunuolis iš Hudson, nustebino "candlepin" ritinio (bowling) žinovus, trimis metais laimėdamas 403. Senieji neprisimena, kas kitas būtų panašiai kada nors laimėjęs.

Sofija M. Kudelytė, Nashuog gimusi, mirė sulaukusi 61 metų. Paliko keturias ištekęsias seseris ir du brolius. Palaidota iš Sv. Kazimiero bažnyčios. Pataravimus atliko Kazlauskio laido-tuvių įstaiga.

Broadcaster laikraštis Vasario 16 proga išsidėjo paveikslą tautiniais drabužiais apsirengusių ir rankoje rūpintojėlių laikantių lietuvių: Ramunės Bernotaitės (13 metų) ir Julės Grauslytės (16 metų).

Krepšinio komandose yra pasižymėję šie lietuviai: Spring Street aukštesniojo mokykloje Dan Tamulevičius, o Sv. Patriko pradžios mokykloje — Jonas Gureckutis, kurio brolis Adomas yra žvaigždė Nashua High komandoje.

Grigas Andriuskevičius, fotografas žurnalistas, dirbęs vietinio dienraščio štabe, dabar dirba Manchester Union Leader redakcijoje.

Lilija Virbickaitė-Balnicienė, gimusi Providence R. I., mirė gretimame Tewksbury miestyje kuriame išgyveno apie 40 metų. Vyresnysis mirė prieš kelerius metus. Liko du sūnūs ir keturios dukterys.

Kongresm. Donald E. Lukens, kandidatas į Ohio gubernatorių, kovo 20 kalbės Amerikos lietuvių konservatorių klube Clevelande, Union Savings and Loan Ass. Hall, 5106 Wilson Mills Road. Pradžia 8:30 v. v. Jis kalbės tema "Laisvės kaina"

LAIŠKAS REDAKCIJAI

SMILGAS AUGINA DARBININKAS

Darbininko vedamasis (kovo 6, nr. 17) kaltina JAV LB centro valdybą "auginimu smilgų" už tai, kad ji paruošė rinkimų taisykles ir paskyrė komisiją praversti JAV LB tarybos rinkimus. Darbininko vedamasis sako: "Smilgą auginti ėmėsi JAV LB centro valdyba — pranešdama, kad ji paruošė taisykles ir paskyrė komisiją naujos tarybos rinkimams. — Pagal ligšiolinę bendruomenės teisinę santvarką pirmą iniciatyvą priklauso **tarnybai** (mano pabrūkta, nes nežinau, kas ta tarnyba). Jei ji tylės ir akceptuos valdybos įsibrovimą į jos sritį — gerai. Bet jei ne, tai valdyba bus išauginusi smilgą santykiams gadinanti."

Tenka apgailestauti, kad taip sakydama, Darbininkas prasi-lenkia su tiesa ir centro valdybą užsiuola visai be reikalo. JAV LB įstatatai sako taip:

42 "LB Tarybos rinkimus skelbia Centro valdyba ir parengia LB Tarybos rinkimų taisykles".

43 "LB Tarybos rinkimus vykdo rinkimų komisijos. Vyriausią rinkimų komisiją ir rinkiminių apygardų komisijas sudaro LB Centro valdyba..."

Sios citatos parodo, kad paruošdama rinkimų taisykles ir paskirdama komisijas, centro valdyba tik atliko jai LB įstatuose numatytas pareigas ir ne į kieno kito sritį neįsibrovė. Nepagadino nei jokių santykių, nuolatinius ryšius palaikė su tarybos prezidentu ir iš jo jokių priekaištų nesulaukė. Tenka pasakyti, kad šiuo atveju santykiams gadinoti smilgą išaugino ne JAV LB centro valdyba, bet Darbininkas, nesusipažinęs nei su LB įstatais, nei ankstyvesne patirtimi. Juk ir ankstesniuose tarybos rinkimuose visada taisykles paruošdavo ir komisijas paskirdavo centro valdyba. Ir jokių santykiams gadinoti smilgų dėl to nepridėjo.

Siunčiu Darbininkui vieną egzempliorių LB įstatų, kad su jais susipažinęs, atitaisyty centro valdybą padarytą neteis-ingą priekaištą ir išrautų savo pasodintą santykiams gadin-ti smilgą.

Ką reiškia pabaigoje vedamo-jos posakis "kampuoti charak-teriai" nesuprantu, bet manau, kad jis vedamojo rimtumui nieko neprideda. Greičiau čia tik kabinėjimasis, kabinėjimasis, kabinėjimasis...

Bronius Nainys

JAV LB Centro valdybos pirmininkas

REDAKCIJOS PAAISKINIMAS

1. JAV LB centro valdybos pirmininko laiška čia dedam iš-tisai — kaip jis buvo parašytas.

L.K. Mokslo Akademijos suvažiavimui jau pasiruošta

L. K. Mokslo Akademijos centro valdyba Romoje savo posėdyje sausio 12 svarstė Aka-demijos VIII-jo suvažiavimo klausimą. Valdyba nutarė suva-žiavimo datos nekeisti. Suvažia-vimas, kaip jau ne kartą buvo skelbta spaudoje, įvyks 1970 rugsėjo 1-6 Toronte.

Jau yra sudarytos mokslų sekcijos ir pakviesti joms vado-

Policininkas Juozas Voveris pasižymėjo sumania drąsa, nak-tį sulaikydama du nepilname-čius berniukus (14 ir 15 metų), važiuosius vogtu automobiliu.

Prano ir Birutės Bernotų trys šeimos nariai — Ramunė, Pau-lius ir Leonas — pasirodė Jack L'Ecuier piano studijos moki-nių koncerte.

Rep.

Panašaus turinio laiškus atsiun-tė dar Balys Raugas (Delran, N. J.) ir J. Saulys (L. B. New Haveno apylinkės sekretorius).

2. Centro valdybos pirminin-kui ačiū už atsiųstus "JAV Lie-tuvių Bendruomenės įstatus", iš kurių jis pacitavo savo laiške centro valdybos vaidmenį būsiosios tarybos rinkimuose. Ta-čiau būsiosios tarybos rinkim-uose savo vaidmenį turi ir ta-ryba. Kadangi tarybos vaid-mens valdybos pirmininkas sa-vo laiške nepacitavo, tai jį pa-kartojame iš atsiųstų įstatų (12 p., 34 n. :

"Naujos Tarybos narių skai-čių ir rinkimų būdą nustato vei-kianti LB Taryba".

Sis nuostatas ir vertė mus pa-sakyti, kad "pirmą iniciatyvą priklauso tarybai" (Korektūros klaidai išpynus, laikraštį at-spausta "tarnybai"). Taryba nu-stato narių skaičių ir rinkimų būdą, tada valdyba imasi vyk-dymo procedūros, numatytos į-statuose.

Jei centro valdybos pirminin-kas mano, kad tarybos ir valdy-bos vaidmenų įžvelgimas būsiosios tarybos rinkimuose reiškia Darbininko nesusipažinimą su įstatais, prasiilenkimą su tie-sa, kabinėjimasis, — tai mūsų nuomonės skiriasi.

3. Kreipdamas dėmesį į bend-ruomenės tarybos rinkimų teisi-nę tvarką, Darbininkas pa-kartojo savo nusistatymą, kurį jis buvo skelbęs 1968, kada, jo įsitikinimu, Chicagos šventės komitetas neteisėtai ignoravo centro valdybos pirmininką ir kada tarybos pirmininkas isi-brovė į valdybos pirmininkui

priklausančias funkcijas. Darbi-ninkas tada rašė veik tuos pa-čius žodžius: "Prasmingiau at-kreipti dėmesį į pagrindą, ku-riuo visuomeninis bendradar-biavimas gali ir turi būti įma-nomas tarp veikėjų, nors jie ir skirtingų charakterių ar asme-ninių nuomonių".

"Tas bendradarbiavimo pa-grindas yra teisinė tvarka, kuri pačios bendruomenės yra nu-statyta ir kuri paskirsto parei-gas bei kompetencijas tarp bendruomenės organų. Tai pa-čios bendruomenės įstatatai".

"Tačiau tarybos pirmininko atsiradimas funkcijose, kurios priklauso valdybai, yra aiškiai nesuderintas su įstatuose tary-bos prezidentui (ir net ne pir-mininkui!) skirtom pareigom" (1968 liepos 17).

Tada buvo kreipiamas dėme-sys į valdybos teises, dabar į tarybos teises. Tada nebuvo su-silaikta laiško, kad Darbinin-kas nesusipažinęs su įstatais.

4. Darbininko nusistatymas tiek apskritai bendruomenės at-žvilgiu, tiek dabartinės valdy-bos atžvilgiu buvo ir tebėra po-zytyvus. Vertinam jos pirminin-ko, jos narių pasiaukojimą bendruomenės reikalams, verž-lumą ir sugebėjimą kolektyviai veikti. Džiaugėmės ir džiaugia-mės kiekvienu nauju atliktu darbu. Net ir tame pačiame ve-damajame apie "Rožes ir smil-gas" buvo pastebėtas pozityviai bendruomenės sudarytos infor-macijos tarnybos indėlis "augi-nant rožes". Bet gerų darbų kė-limas neatpalaidoja nuo parei-gos pastebėti ir auginamas smil-gas.

Kun. Vytauto Žemaičio sidabrinis kunigystės jubiliejus

Kun. Vytautas Žemaitis yra Stanislovo ir Klementinos Že-maičių sūnus. Jis gimė Scran-tone, Pensylvanijoje, 1918 ge-gužės 12. Mokslo pagrindą įgi-jo Sv. Juozapo parapijos mo-kykloje ir Sv. Tomo aukštesnio-jo mokykloje Scran-tone. 1937 įstojo į Scran-tono universitetą. Po dvejų metų studijų univer-sitete, jausdamas pašaukimą į stojo į Mt. St. Mary's kunigų seminariją Emmitsburg, Mary-land.

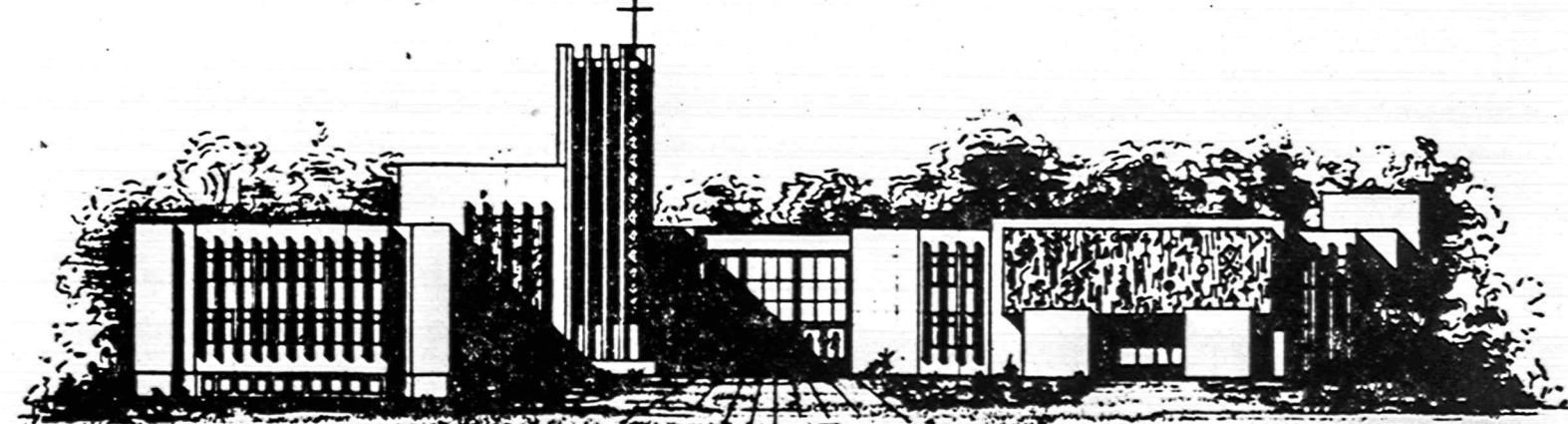
Vyskupas W. Hafey įšventi-no diakoną Vytautą kunigu 1945 vasario 24 Sv. Marijos baž-nyčioje, Wilkes Barre, Pa.

Pirmiausia jis buvo paskirtas vikaru Sv. Marijos parapijoje, Kingston, Pa. Jo pastangomis čia buvo pastatytas naujas vie-nuolynas Nukryžiuotojo Jėzaus seserim ir modernus vaikų dar-želis, taip pat atremontuota klebonija.

Vėliau kun. Vytautas darba-vosi Sv. Kazimiero parapijoje, Pittston, Pa., Sv. Bonifacio, Wil-liamsport, Pa., Sv. Jono, Luzer-ne, Pa., ir Sv. Jono, Freeland, Pa. 1966 buvo paskirtas klebo-nu Sv. Petro ir Povilo parapijo-je, Sugar Notch, Pa. Nors čia dar trumpai klebonavo, bet su Dievo palaima ir parapičių pa-galba jau atremontavo bažny-čią ir kleboniją.

Parapičiai yra dėkingi kun. Vytautui už jo pasiaukojimą ir prašo tolimesnės Dievo palai-mos jo sidabrinio kunigystės ju-biliejiaus proga.

S.E.

Kultūros židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, orga-nizacijos kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvs, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vie-nuolynas, muziejus.

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinyje tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesne auka prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TEVAMS PRANCISKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką _____ statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimai / mūsų mirusiųsios) į:

☐ Garbės fondatorius (\$1000)

☐ Fundatorius (\$100)

☐ Amžinuosius narius (\$500)

☐ Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadų iš viso paaukoti ateityje statybų fondui _____

ADRESAS _____

Zip Code _____

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės
už 5.50 dol. su persiuntimu

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalelės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negedėjo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisejau žalią rūtą, Kur bėga Šešupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Eil, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uncių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jo jau diena, Sutems tamsi naktelė, Aušta aušrelė, šviesi pazarėlė, Tris dženias, Ši naktelė, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Zalia girelė, Zalia liepelė, Gar nys turi ilgą snapą ir Lietuvais esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

New Yorko Lietuvių vyrų choras įdainavo: Tėve mūsų, Oi broli broli, Aš pas tėvelį, Jo jau diena, Žvaigždutė, Anoj pusėj Nemunėlio, Ulioja bitelė, Oi toli toli, Pirmyn į kovą, Tu sakalėli, Atsisveikinimas ir Tėvynei. Mono 2 dol. Stereo 3 dol.

Kur Banguoja Nemunėlis A. Brazio įdainuota: Kur banguoja Nemunėlis, Šuvilas, Patekėk aušrine, Siuntė mane motinėle, Piliu stiklė, Kur bazužė samanta, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Arijia iš operos "Gražina", Tėve mūsų, Sveika Marija ir Šventi Naktis. Mono 2 dol.

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktukė rami, Pradalgiošė, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli venturiy ir Vakaras. Kaina 2 dol.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrota 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agonėlė, Siuntė mane motinėle, Palankė, Laisvės varpo daina, Dzindzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Ši nedėlė, Plaukia Nemunėlis, Munsainiukas ir 5 lietuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 4.50 dol.

KNYGŲ IŠPARDAVIMAS BEVEIK UŽ PUSĘ KAINOS

"Atsiminimai iš Baifo veiklos". 404 psl., apie 150 įdomių nuotraukų iš Amerikos ir Europos lietuvių gyvenimo. Čia rasite mokinių grupes, chorų, veikėjų ir t. t. Pamatysite kaip atrodė prieš 20-25 metus.

"Vytautas the Great". 202 psl. Anglų kalboje istorinis veiklas, nušviečia Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Jaunimui ir kitataučiam ypač svarbu ją perskaityti.

Abiejų knygų autorius — prel. J. B. Končius.

Už abi knygas su minkštais viršeliais tik 5 dol., o už abi knygas su kietais viršeliais tik 7 dol.

Būtų naudinga kiekvienai lietuvių šeimai įsigyti abi šias knygas. Gaunama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visoms progoms. Teliko tik ke- liolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Ši naktelė, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį Stikliukėli. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistic, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėlė, pasakyk, Aunu, aunu baltas kijas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Pavergtos Tėvynės Muzika Nr. 1 įdainuota: Sesuo žydrioji, Vilija, Žvaigždutė, Pasvarcyk ancels, Kaipgi gražus rūtelis darželis, Kūmūtė širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra niekur, Šokių scena, Pasveikinimo choras, Udrio daina, Vaivados daina ir Vaivados ir Naglio duetas. Mono 2 dol.

Lietuvių Tautiniai Šokiai, Aš-tonyitis, Landutė, Lenciūgelis, Sukčius, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakarūškos, Audėjelė, Mikita ir Suktinis. Išleido J. Stukas, Mono 2 dol.

Linksmy Kalėdų. Rūtos ansamblio įdainuota: Leiskite rasą, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandien, Linksma giesmė, Sveikas Jėzau gimusi, Tylia naktį, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventi naktis ir Angelai gieda danguje. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Kanklės. Tautinio kanklių ansamblio, vad. O. Mikulskienės: Pas motiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainužę, Pas motinėle, Rugučiai, Lenciūgelis, Naujienos, Sėjau rūtą, Sveikas Jėzau, Siuntė mane motinėle, Kepurinė ir Per giria, girelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50.

Dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuotos liaudies dainos: Plaukia Nemunėlis, Subatos vakarėlį, Graži dainelė, Buvo gera gaspadinė, Per giria, girelę, Tūkstantis žingsnelių, Salta žiemutė, Per Klausčių ulytėlę, Vilniaus kalneliai, Prageriau žirgelį, Pradėd aušrelė aušti, Ar aš tau, sese, nesa-kiau, Pasėjau linelius, Daug daug dainelių, Mylėjau merge-lę, Bijunėlis žalias, Kai aš turėjau kaimę mergele. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Suknyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šeriau šeriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevelis, Ant kalno mūrai. Eism, broleliai, namo. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Rūtos ansamblio ir sol. Lionė Juodytė dainuoja: Aš mėgstu melynąjį dangų, Kaip gražiai žiba žvaigždutės. O kai aš. Sakyk, upeli, Džingulikai, Ko liūdi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš berneliui nesisūliau, Kur banguoja Nemunėlis, Ar negaili, seserėle, rūtelį. Pasakyk, čigone miela. Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur bernelį vieną mintį ir Kaip slaptingai. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės su persiuntimu už 5.50 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje.

What makes a man leave
the people he knows, the home
he made, even the language
he speaks, to come here?

A better way to live.
Where an ordinary man can
do the things he thought were
just for others.

Where a man can own his
own home. Maybe with a back
yard and a fence.

Where a man can give his
children an education. A good
one at that.

This is American living.
And there are waiting lists,
ten feet tall, of immigrant
families waiting to come here.

Most of us know about the
good things around here.
Although sometimes we
forget.

So what are we supposed
to do?

Well, for one thing, we can
invest in our country. Not
everyone can boast that.

Invest in U.S. Savings Bonds.
They help make America
economically strong.

And there's nothing wrong

with a little old American
pride.

For another thing, Bonds
help you.

They grow at a guaranteed
rate, so you'll have a nice bundle
for some rainy day.

What's more, Savings Bonds
are easy to buy.

You can pick them up where
you work in a Payroll Savings
Plan. (Someone else does the
paper work.)

Or you can buy
you bank.

When a family
an old man
to start
some new
Bonds
middle
invest in.

Take stock in

Buy U.S. Savings Bonds

The U.S. Government does not pay for the advertisement.

Parengimai New York

Kovo 22, sekmadienį — Putnamo seselių Neringos stovyklai remti komiteto parengimas — stovyklos va-jus, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N.Y.

Kovo 22, sekmadienį — Apreiškimo parapijos choro religinis koncertas parapijos bažnyčioje 5 v. popiet. Chorui vadovauja muz. Alg. Kačanauskas.

Balandžio 4, šeštadienį — Tautinių šokių ansamblio "Grandinėlis" koncertas Christ The King gimnazijoje, Middle Village, N.Y. Vakare susipažinimo vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, šokiai. Rengia Laisvės Žiburio radijas.

Balandžio 5, sekmadienį — Lietuviška Atvelykio popietė Apreiškimo parapijos salėje, 1 v. popiet. Vėlykų stalias, laimės traukimai ir kt. Rengia Kat. Moterų 29 kuopa.

Balandžio 5, sekmadienį — Vėlykų stalias Knights of Columbus salėje. Rengia Lietuvių Moterų Federacijos Klubų New Yorko klubas.

Balandžio 11, šeštadienį — Operetės choro koncertas Piličių Klub salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y., 7 v.v. Rengia Operetės choras.

Balandžio 12 d., sekmadienį — Lietuvių Katalikų Federacijos New Yorko - New Jersey apskrities rengia metinį seimelį Angeli Karalienės lietuvių parapijos salėje 12 val. Rengia apskrities valdyba.

Balandžio 19, sekmadienį — Madų paroda Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.

Balandžio 18-19, šeštadienį ir sekmadienį — New Yorko ir New Jersey ateitininkų metinė šventė. Šeštadienį jaunimo pasilinksminimas Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje. Sekmadienį toje pat bažnyčioje mišios. 12 val. salėje iškilmingas posėdis, studentų ir moksleivių įžodis.

Balandžio 19, sekmadienį — Solistės Onos Zubavičienės dainų recitalis 5:30 v. popiet Judson Hall, 165 West 57th Street, New York.

Balandžio 25, šeštadienį — Pavarario balius Piličių Klub salėje — 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y. Rengia Moterų Vienybė.

Balandžio 25-26, šeštadienį - sekmadienį — skulpt. V. Dragunevičiaus paroda Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Rengia New Yorko Skautų Tėvų komitetas.

Balandžio 26, sekmadienį — Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas. Dalyvauja mišiose 11 val. Maspetho liet. parap. bažnyčioje; tuoj po mišių parapijos salėje valdybos ir atstovų posėdžiai; 5 v. popiet knygos "Kritusieji už laisvę" pristatymas, meninė dalis. Rengia LF Bičiulių rytų apygarda.

Gegužės 3, sekmadienį — Lietuvių New Yorko Vyrų choras rengia koncertą Franklin K. Lane HS auditorium 4 val. popiet.

Gegužės 9, šeštadienį — Lietuvių Fondo pavasarinis banketas Waldorf-Astoria viešbuty.

Gegužės 30, šeštadienį — Pavasario balius Maspetho liet. parapijos salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko skautų Tėvų komitetas.

Kas norėtų skelbtis Darbininko
prašomas skambinti:

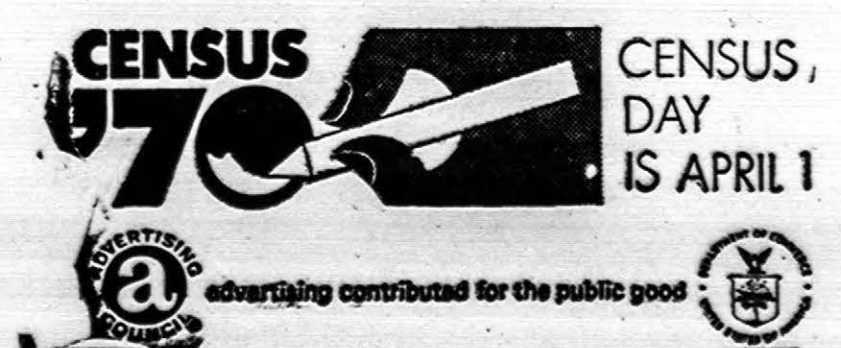
Glenmore 2-2923

Gegužės 16, šeštadienį — New Yorko Tautinių šokių grupės dvidešimties metų gyvavimo sukakties minėjimas—koncertas 6 val. 30 min. buvusioje Schwaben Hall salėje, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N.Y.

Birželio 21-24 — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas Commodore viešbutyje, 42 St. Manhattan. Banketas — antradienį, birželio 23.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonas: 441-9720.

We can't know where we're going
if we don't know where we are.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašu pratešti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$ _____

Siunčiu už prenumeratą \$ _____

Spaudai paremti \$ _____

Siunčiu skolą už _____ m. \$ _____

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šalina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikala su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

LIETUVON

per LITO biurą

LITO kelionių biuras, prašomas suomių lėktuvų bendrovės Finnair, organizuoja 2 savičių ekskursijas. Išvažiuojama: birželio 30, liepos 21 ir rugpjūčio 17. Visa kelionė, įskaitant lėktuvus, viešbučius ir maistą, kainuos 700 dol.

Maršrutas: NEW YORK - AMSTERDAM - MOSKOW - VILNIUS - WARSAW - VIENA - ROMA - NEW YORK

Skambinti (212) 847-5522

Rašyti:

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

H. W. FEMALE

EXPERIENCED OPERATORS on Better Dresses, most do complete garment. Steady work, nice working conditions. BOLD FASHION INC. 128-11 Liberty Ave. Richmond Hill Queens. Call 843-9530

Girl Friday — answering telephone, typing & general office work. Steady work. New Craft Metal Products, Inc. 321 Clarkson Ave., Brooklyn, N.Y. Call BU 4-2253

H. W. MALE

Service Station Men — exp'd also mechanics exp'd. 5 day week, top dollar for top men. Heathcote Service Inc., Heathcote & Weaver St., Scarsdale, N.Y. — (914) SC 3-1573

EXP. CARPENTER — inside work. Steady good salary VALEBI CONSTRUCTION, 30-07 35th Avenue, Long Island City, N.Y. Call 361-8235

SHORT ORDER COOKS

Must be experienced.
Salary open, for all shifts.

TWIN MAPLES RESTAURANT
(914) LY 2-5126 or LY 2-6296

TO PLACE

YOUR AD

CANCEL OR CHANGE

Tel.: GL2-2923

SERVICE

MR. TUCKER

138-29 232 Street, Laurelton, L.I. PAINTING OUTSIDE & INSIDE Fully insured. \$25 and up per room. Call: 528-7649

EDWARDS HOME IMPROVEMENTS

Finished basements, kitchen, bath-rooms, remodeling all work. Guaranteed New York City License — 679257. Call 846-9025

DIAMONDS & GOLD JEWELRY

Purchased immediate cash! Open 10a.m. to 6p.m. Saturday included. Registered Official Appraisers 75 W. 47th Street, New York City — JU 6-2738

PORTER SERVICE

OFFICE CLEANING

Floor waxing — Complete service Distinguished International Corp. 507 Fifth Avenue, N.Y.C. Call OX 7-5895 — Mr. Jackson

NEWFOUNDLAND PUPS CH.

3 Males - 1 Female \$250. Stock, love affection intelligence, loyalty wrapped in black velvet fur ready Easter — Call 516-666-8827

Easter Special Bunnies all dog coats 40% off PATCHOGUE PET SALON open 6 days a week 42 So. Ocean Ave. Patchogue, L.I. 516 - GR 5-2844

MALE - FEMALE

GENERAL FACTORY HELP PACKAGING Steady work — Chemical manufacturer. Day shift. Must apply in person — SIKKA CHEMICAL CO., 875 Valley Brook Ave. Lyndhurst, N.J.

DISPLAY

SCHOOL BUSES GOOD FOR CAMPERS Come take you pick. We'll take out the seats if you wish. \$1500 each. (516) MO 9-0309 MR. SMITH

ENJOY THE PRIDE OF SATISFACTION OF HAVING YOUR CLOTHES MADE BY EXPERIENCED DESIGNER. Dressmaker. Call — 231-2234 after 6:30 PM or 682-2000 Ext. 253 9-5 weekdays.

The Puzzle is Not
the Problem

Marty was born with a serious birth defect — most of each arm missing.

Why? We don't know. No one knows.

But we do know that science can find out.

March of Dimes-supported scientists wiped out polio.

March of Dimes-supported scientists will wipe out birth defects.

Help us help them.

GIVE TO THE MARCH OF DIMES

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

Maironio mokyklos metinis vaidinimas buvo kovo 15, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje. Mokykla suvaidino „Raudonąją Kepuraitę“. Vaidinimo pasiūlymą buvo susirinkę labai daug žmonių. Po vaidinimo žemutinėje salėje buvo įvairūs laimėjimai, vaisės. (Plačiau kitam numeryje).

Darbininko spaudos kioskas su naujomis lietuviškomis knygomis ir muzikos plokštelėmis bus „Grandinėls“ parengime, kuris įvyksta balandžio 4 Christ the King High School salėje, Middle Village, N. Y. Ta pačia proga Darbininko prenumeratorių galės apsimokėti prenumeratą, užsakyti dar neskaitantiesiems.

Už a.a. kun. Antano Mažukos, MIC, vėl, kovo 25 minint mirties penktas metinis, mišios bus aukojamos Sv. Kazimiero, Aušros Vartų ir Sv. Jono bažnyčiose, Worcester, Massachusetts; pranciškonų vienuolyne, Kennebunkport, Maine; darbininkų koplytėlėje, Seselių Jėzaus Darželio, Conn. Sv. Marijos Darželio koplyčioje, Romoje; pas karmelitus, New York. — Praneša Ieva Mažukienė.

Juozas Dudutis, gyv. Bronx, N. Y., 55 metų amžiaus, po trumpos ligos mirė kovo 11 Karo Veteranų ligoninėje, Bronx, N. Y. Palaidotas iš Aušros Vartų bažnyčios kovo 16 Veteranų kapinėse, Long Island, N. Y. Sermonis rūpinosi Salinskų laidojimu įstaiga Woodhaven.

Paliko liūdinčią žmoną Marytę, sūnų Juozą, seserį Sleivienę ir kitus gimines.

Aldona Grincevičienė, rašytojo Ceslovo Grincevičiaus žmona, kovo 11 iš Kauno atvyko į JAV. New Yorke buvo sustojęs kelias dienas pas savo gimines. Iš čia iškeliavo į Chicago, kur gyvena jos vyras.

Primenam Darbininko skaitytojams, kurie nėra apsimokėję prenumeratos už 1969 metus, kad pagal pašto reikalavimus jiems sulaikomas tolimesnis laikraščio siuntinėjimas. Taip pat laukiama iš skaitytojų prenumeratos atnaujinimo už 1970 metus, kad nereikėtų paskirai raginti. Tuo sutaupomas laikas ir išlaidos. Reikia pastebėti, kad kai kurie skaitytojai neatliepia į 2-3 laiškus, ir kai sulaikoma laikraštis, susidaro nemalonus. Taip pat yra skaitytojų, kurie laikraščiu lieka skolingi už ilgesnį laiką. Tai administracijai apsunkina laikraščio leidimą. Visi skaitytojai kviečiami laiku apsimokėti ir kiek galima pridėti auką spaudos išlaikymui. Nuolatiniam rėmėjui maloni padėka, kad jie padeda laikraščiu savo aukomis. Ta pačia proga apgailestaujama, kad kovo mėnesio pirmomis dviem savaitėmis sugedus spaustuvės mašinai, laikraštis negalėjo išeiti laiku. Labai atsiprašo Darbininko administracija.

Prez. A. Stulginskiui paminėti komitetas renkasi šį penktadienį, kovo 20 7:30 val. vak. Maspetho lietuvių parapijos salėje. Draugijos prašomos atsiųsti savo atstovus. Kviečiami dalyvauti ir pavieniai asmenys.

Padėka

Balfo New Yorko skryčiaus v. ba reikią širdingą padėką šiom New Yorko moterų organizacijom, sudariusiom 1969 metų Balfo vajuos komitetą ir sėkmingai vaju įvykdžiusiom: Liet. Kat. Mot. Kultūros Draugijai, D.L.K. Birutės Karių Seimų Dijos New Yorko skyriui, L. M. K. Federacijos New Yorko klubui, Moterų Vienybei, Am. Liet. Kat. Moterų Sąjungos 24, 29 ir 30 kuopom, Skaucių Neringos Tuntui ir S.L.A. moterų 99 kuopai.

PADĖKA

Mirus Juozui Dambrowski, liūdžiui aš, jo motina ir abi jo seserys, mano dukters su šeima.

Dėkojame visiems, kurie lankė jį pašarvotą, palydėjo jo kūną į Kalvarijos kapines ir už jo sielą užrašė šventąsias mišias.

Visiems nuoširdžiai dėkojame

Karolina Dambrowski, Mary Fesko ir Anna Dambrowski

Išnuomojamas butas. Dalį nuomos gali mokėti mažu patarnavimu namui. Skambinti CL 2-9428.

Apreiškimo parapijos choras su dirigentu Algirdu Kačanausku (pirmoje eilėje trečias iš kairės), dvasios vadu kun. L. Budrecku, Toliau — Vytautas Radzivas — šių metų choro pirmininkas. Choras drauge su Elizabethe lietuvių sv. Petro ir Povilo parapijos choru rengia religinės muzikos koncertą. Kovo 21, šeštadienį, koncertas bus Elizabethe lietuvių bažnyčioje, sekmadienį, kovo 22 — Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Pradžią 5 v. popiet.

Nuotr. V. Maželio

VISUS KVIEČIA Į RELIGINĖS MUZIKOS KONCERTĄ

Šį savaitgalį Elizabethe ir Brooklyno lietuviams bus tikrai reta proga išgirsti didelį religinės muzikos koncertą, kurį atliks Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Algirdo Kačanausko, Elizabethe Sv. Petro ir Povilo parapijos choras, vadovaujamas Vincio Mamaičio. Prie jungtinio choro dar prisideda solistai: Louise Senken, Eleonora Marcis ir Stasys Citvaras.

Elizabethe koncertas bus kovo 21, šeštadienį, 5 v. popiet Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje. Koncertu pradedamas parapijos 75 metų jubiliejus. Prieš koncertą bus pašventintas altorius, po koncerto bus vaisės parapijos salėje.

Brooklyne koncertas įvyksta kovo 22 Verbu sekmadienį, 5 v. popiet Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Koncertu pradės Didžiosios savaitės iškilmes.

Programoje

Koncertą pradeda kompozitorius Juozas Stankūnas, solo vargonais pagrodamas A. Guilman — Allegro assai, iš IV sonatos vargonam.

Tada įsijungia jungtinis choras. Diriguojamas Vincio Mamaičio choras atlieka J. Naujalo — Malda už tėvynę.

Solistė Louise Senken, kuri gražiai reiškiasi su Apreiškimo parapijos choru, gieda dvi giesmes: A. Kačanausko — Stiprybės šaltinis, L. Stuko — Mano malda.

Jungtinis choras yra parengęs ištrauką iš didelio ir įspūdingo kūrinio — Th. Dubois — oratorijos „Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai“. Diriguojamas V. Mamaičio, choras atliks iš tos oratorijos „Garbinam Tą

ve, Kristau“.

Solistas Stasys Citvaras, bosas, gieda: Veni Jesu — L. Cherubini, Viešpatie mano — A. Stradello. Su chorą solistas gieda B. Budriūno — Malda.

Dabar choras atlieka ištrauką iš didelio C. Sasnausko kūrinio „Requiem“. Bus atliktos trys dalys — Sequentia, Libera, Salve Regina. Prie choro prisijungs ir solistai: Eleonora Marcis ir Stasys Citvaras. Diriguoja Algirdas Kačanauskas.

Po šio įspūdingo veikalo choras koncertą baigia Č. Sasnausko — Apsaugok, Aukščiausias. Diriguoja V. Mamaitis. Palaiminimas Svč. Sakramentu. Ir pabaigai Juozas Stankūnas groja J. Lemmens — pontifikalinį maršą. Elizabethe koncertą globoja kun. Petras Zemeikis, Brooklyne — kun. Juozas Aleksūnas. Šiame gavėnios laike prieš Vėlykas visiems tikrai bus naudinga valandėlė pasiklausti šios gražios religinės muzikos, giesmių ir didingų kūrinių.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Newark, N. J.—Lietuvos vyrių 29 kuopa vasario 8 minėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Tą dieną buvo mišios Svč. Trejybės bažnyčioje. Mišias aukėjo Tėv. Tomas Žiūraitis, O.P. Pamaldose dalyvavo su vėliavom ir lietuvių veteranai ir jų pagelbininkės. Pradžioje sugiedota Amerikos himnas. Mišias giedojo Sv. Cecilijos choras, vadovaujamas Klemenso Bagdonavičiaus. Solo giedojo Charles Laurinaitis. Pamokslą pasakė Tėv. T. Žiūraitis. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

Po pamaldų padėtas vainikas prie kieme stovinčio kryžiaus. Sugiedota Marija Marija. Trumpas susirinkimas buvo parapijos salėje. Kalbėjo Kazys Šipaila, Albinas S. Trečiokas prisiminė Lietuvos praeitį. Valentinas Melinis kalbėjo Lietuvių Bendruomenės vardu. Žodį tarė Lietuvos vyčių centro valdybos pirm. dr. Jokūbas Stukas, Tėv. T. Žiūraitis ir šių eilučių autorius.

Ivykis buvo paminėtas Newarko spaudoje. Šventės proga 29 kuopos nariai: Ieva Trečiokienė, Mrs. Regina Schmidt, kun. Žiūraitis ir šių eilučių autorius vasario 11 lankėsi pas miesto burmistą Hugh J. Addonizio, kuris pasirašė proklamaciją. Reikia paminėti ir tokį faktą, kad vasario 13 vakarą per 4 NBC kanalą Lietuva netiesiogiai prisiminta ir išreklamuota. Tą dieną streikavo Newarko mokytojai ir vaikščiavo prie miesto valdybos namų, kur buvo pakabinta didelė iškaba „Lithuanian Independence 52nd anniversary 1918-1970“. Ir šis įrašas labai gerai matėsi televizijoje. Spauda mieliai prisiminė šios apylinkės didįjį minėjimą, kuris buvo vasario 15 Kearny, N. J. Paminėjo šie laikraščiai: Kearny Observer, Newark Evening News, Elizabeth Journal, Jersey Journal of Jersey City ir The Advocate. Kas gali, tegu parašo šiem laikraščiams padėkos laiškus, kad prisiminė Lietuvos nepriklausomybės šventę.

South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos direktorių mėnesinis susirinkimas, įvykęs kovo 10, buvo darbingas. Draugijos finansų sekretorius Adomas Druzdys direktoriam pranešė, kad 1969 metų Draugijos apyvartojimo buvo 14,879.88 dol. pelno.

Nutarta paminėti Draugijos įsikūrimo 70 metų sukaktį. Taip pat nutarta pagerbti narius, kurie draugijoje išbuvo 25 ar daugiau metų. Pagerbimo banketo metu jiems bus įteikti draugijos meniški atžymėjimai. Nuo to laiko jie taps draugijos veteranais nariais ir bus atleisti nuo metinio mokesčio.

Draugijos visuotinis mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 19 šį ketvirtadienį, 8 val. vak. savo namo antrame aukšte. Susirinkimas bus labai svarbus, nes nariam bus pateikta Draugijos 1969 metų apyvartos apyskaita. Taip pat bus svarstomi Draugijos ateities reikalai.

Einant prie keltuvo statybos fondo užbaigos, tenka pastebėti, kad liko tik keli nariai, kurie buvo pasižadėję aukoti, bet dar pažado neįvykdė. Tikimės netrukus ir iš jų išgirsti, nes paskui bus per vėlu. Šiomis dienomis Ona ir Martynas Dapka prie anksčiau jau duotos sumos pažadėjo įteikti naują įnašą keltuvo statybos fondui. Dėl keltuvo paminklinės lentos parengimo dar tebeina derybos.

Ketvirtadienį po susirinkimo — alutis, kavutė ir užkandžiai.

Taip pat primenama, kad kiekvieną trečiadienį, nuo 4 iki 6 val. vak. Klubas turi „Happy Hour“. Per tas dvi valandas gė-

Kovo 1 mūsų kuopa paminėjo Sv. Kazimiero šventę. Kun. Juozas Barkus, P. S. B., atliks mišias. Vyčių ir bažnyčių palydėjo karo veteranai. Per mišias solo giedojo Charles Laurinaitis. Po mišių Sv. Jurgio salėje buvo pietūs, kuriems vadovavo kuopos pirmininkas Kazys Šipaila. Visą parengimą tvarkė Mrs. Eva Sharon. Pagrindinę kalbą apie šv. Kazimierą pasakė kun. Barkus. Žodį tarė ir kuopos dvasios vadovas kun. Petras Totoraitis ir Loreta Stukienė, kuri pasveikino centro valdybos vardu. Pietų metu surinkta 43.25 dol. Pinigai atiduoti parapijai. Ten buvęs klebonas kun. J. Scharnus padėkojo. Ivykis buvo paminėtas Newarko spaudoje — Evening News ir The Advocate.

F.V.

rimų kainos nupigintos vienu trečdaliu. Taip pat klubas duoda lietuviškų pupų. Malonėkite pasinaudoti šia proga ir ateikite pasitikrinti. —SKG

Mūsų šachmatininkai, vadovaujami bostoniečio Kazio Merčio, garbingai skinasi kelią į pergalės amerikiečių tarpe. Jų sėkmingai ir nenuilstamai čia veiklai jau suėjo 20 metų. Šachmatininkų vadovas Kazys Merkis yra Lietuvos laisvės kovų savanoris ir dabar Bostono Ramovėnų skyriaus stropus narys. Bostono ramovėnų metiniam narių susirinkime kilo sumanymas atžymėti savo skyriaus nario ir šachmatų vadovo dvidešimties metų veiklos sukaktį tinkamai jį pagerbiant. Sumanyta skyriaus valdyba sutiko vykdyti artimiausiu savo tikslu. LB Bostono apygardos valdyba taip pat yra susidomėjusi šiuo reikalu ir valdybos pirmininkas pažadėjo susirinti su ramovėnų valdyba dėl bendros sėkmingesnės toje srityje veiklos. —K.S.

Bostono židinių gražiai veikia

Bostono skaucių židiny, vadovaujamas kruopščios pirminkės Irenos Kalvaitienės, sudaryta metinė programa baigia įgyvendinti.

Pradžioje pakviesta viešnia iš Chicago p. Vaitaitienė pravedė šiaudinukų kursus. Tuoj po to papuosta Kalėdų eglutė City Hall. Tam reikalui reikėjo ne vieno kito noro, bet ir vieno kito dolerio. Čia pagalbos ranką ištiesė Amerikos Lietuvių inžinierių ir Architektų Sąjungos Bostono skyrius, L. V. S. Ramovė, Lietuvių Bendruomenė, senieji Lapinai, p. Stašaičiai, p. Stapuščioniai, p. Vakauzienė, p. Šakenienė. Už tai židinių yra dėkingos.

Kalėdinius lietuviškų papročius turėjo progos pristatyti amerikiečių visuomenei radio bangomis Jūra Mikonienė ir kiek vėliau per televiziją — Irena Kalvaitienė, jungdama kartu ir mažą programėlę. Šios galimybių atsirado p. Shidlausko pastangomis. Skautiškas ačiū jam!

Sventėm pasibaigus, židinių neįmėdė rankų — sugalvoto mokyti mairinti margučius. Norma Snipienė pakvietė p. Shalniene, kuri parodė marginimo būdą su vašku.

Siuo metu židinių įtemptai dirba ir ruošiasi Kaziuo mugei, kuri įvyks kovo 22. Didžiulėn skrynių kraunamos tautinės lėlės, dažytos lėkštės, medžio drožiniai, popierinės gėlės, audiniai ir kt.

Iš visko galima daryti išvadą, kad židinių stalas bus kupinas apkrautas gražiais, naudingais rankdarbiais.

Pranešu artimiesiems ir pažįstamiems, kad š.m. kovo 15 d., sulaukusi 71 metų amžiaus, New Yorke mirė

Wanda Popeliučienė

a.a. generolo Klemenso Popeliučos našlė. Pašarvota Shalins koplyčioje. Bus laidojama Cypress Hills kapinėse.

Liūdinti V. SAVICKIENĖ ir šeima

“NERINGOS” STOVYKLOS POPIETĖ

ruošiamą

Verbų sekmadienį
kovo 22 d. 12 v.

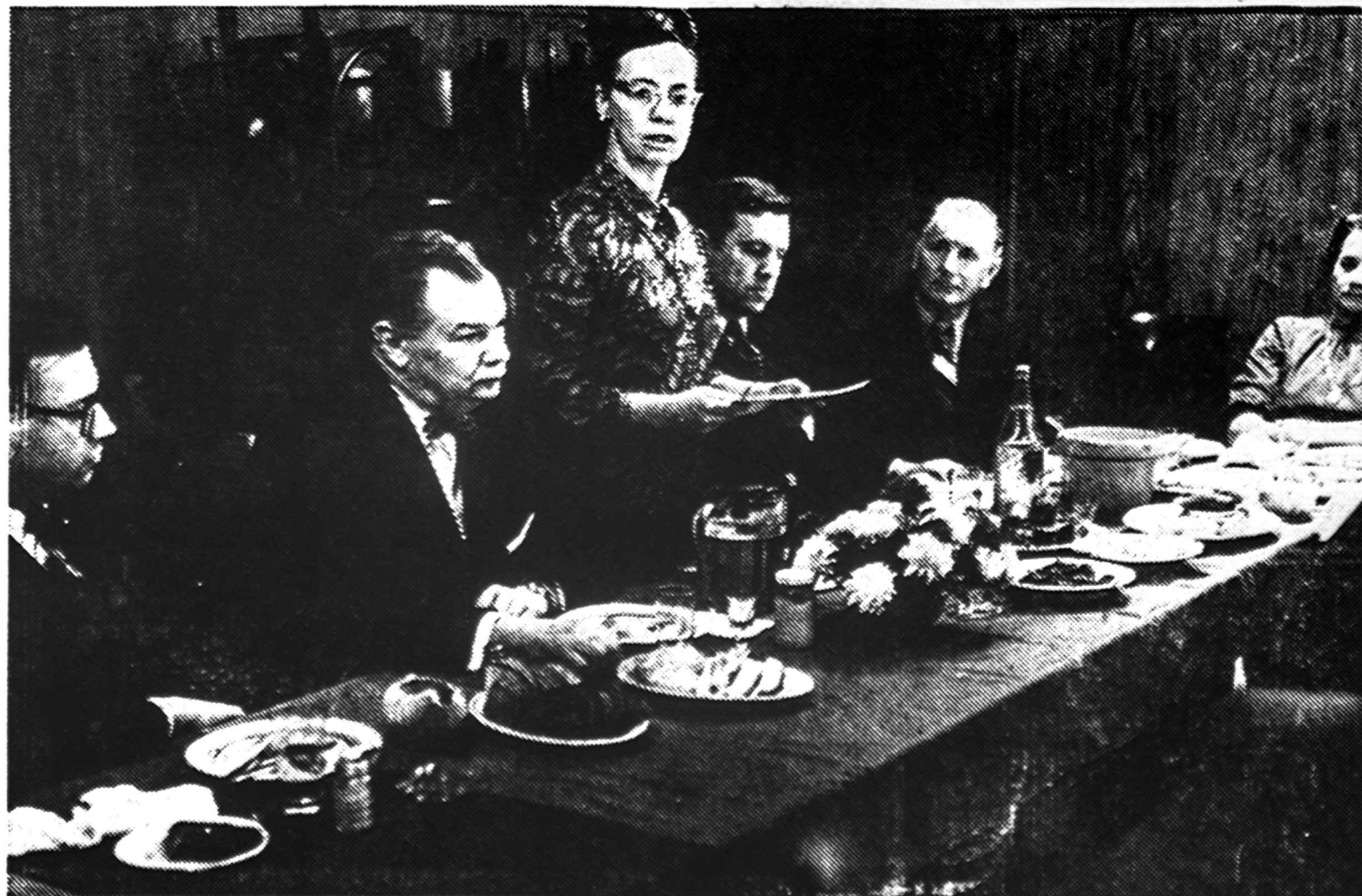
APREIŠKIMO PARAPIJOS SALEJ
Brooklyn, N. Y.

Šios popietės programoj bus:

- Putnamo Seselių pranešimas apie stovyklą planus. Informacijai bus rodomos skaidrės: naujosios stovyklos vaizdai ir iš ankstesnio mergaičių stovyklavimo Putname.
- Matulaičio senelių namų rankdarbių kioskas.
- New Yorko jaunimo trumpa programa.

Stovykla yra kūrimosi stadijoje, todėl Seselės pageidauja: paklodžių, patalynių, indų bei piniginių aukos. “Neringos kraičio” popietėn visi kviečiami. Įėjimas nemokamas.

“NERINGOS”
stovyklai remti
komitetas

Apreiškimo parapijos choras kovo 15 turėjo savo pamaldas ir bendrus pusrūčius. Pusrūčių metu apie lietuvių liaudies dainas kalbė dr. Aldona Janaičienė. Iš k.: V. Radzivas — choro pirmininkas, dirigentas Algirdas Kačanauskas. Nuotr. V. Maželio

AKADEMIKŲ SKAUTŲ SĄJUDIS

ruošia

VELYKŲ ŠOKIUS

kovo 29 d. 7:30 val.

MASPETHO PARAPIJOS SALEJE

kviečiamas visas jaunimas
gros modernus orkestras

Įėjimo auka — \$2.50